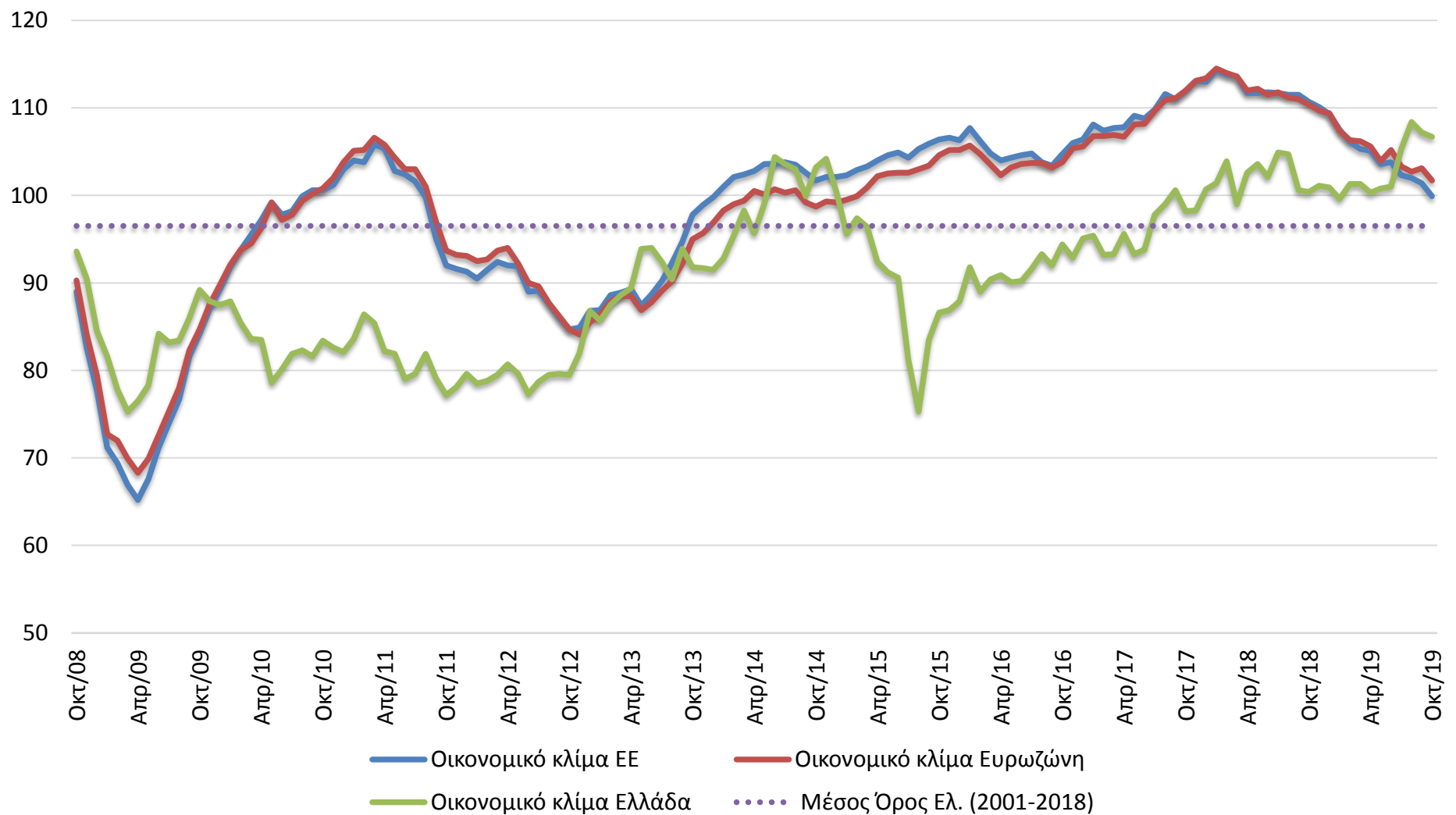

Ο κλάδος πλαστικών στην Ελλάδα

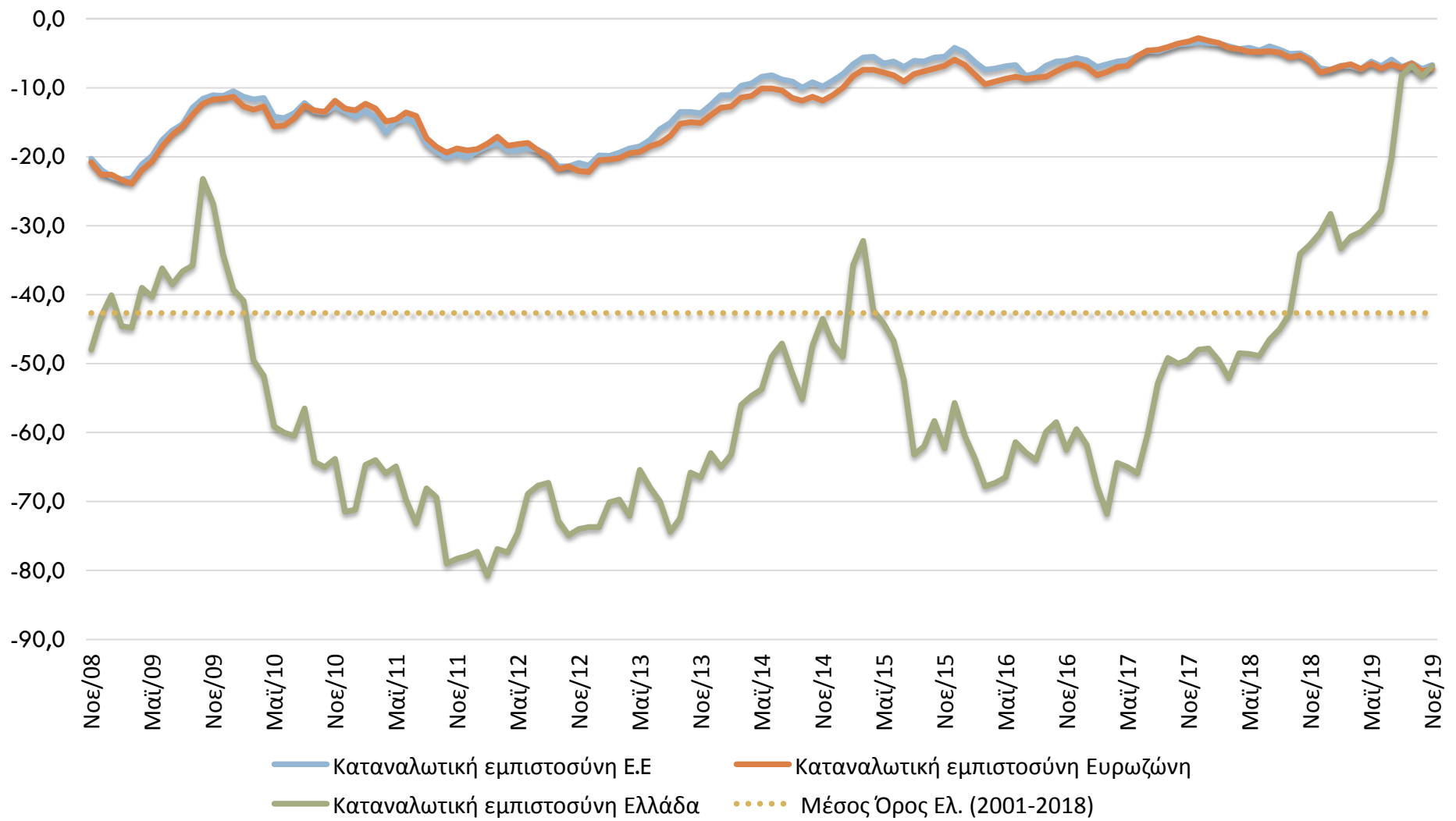
Συμβολή στην ελληνική οικονομία,
προκλήσεις και προοπτικές ανάπτυξης

Σε υψηλό 10 ετών το Οικονομικό Κλίμα

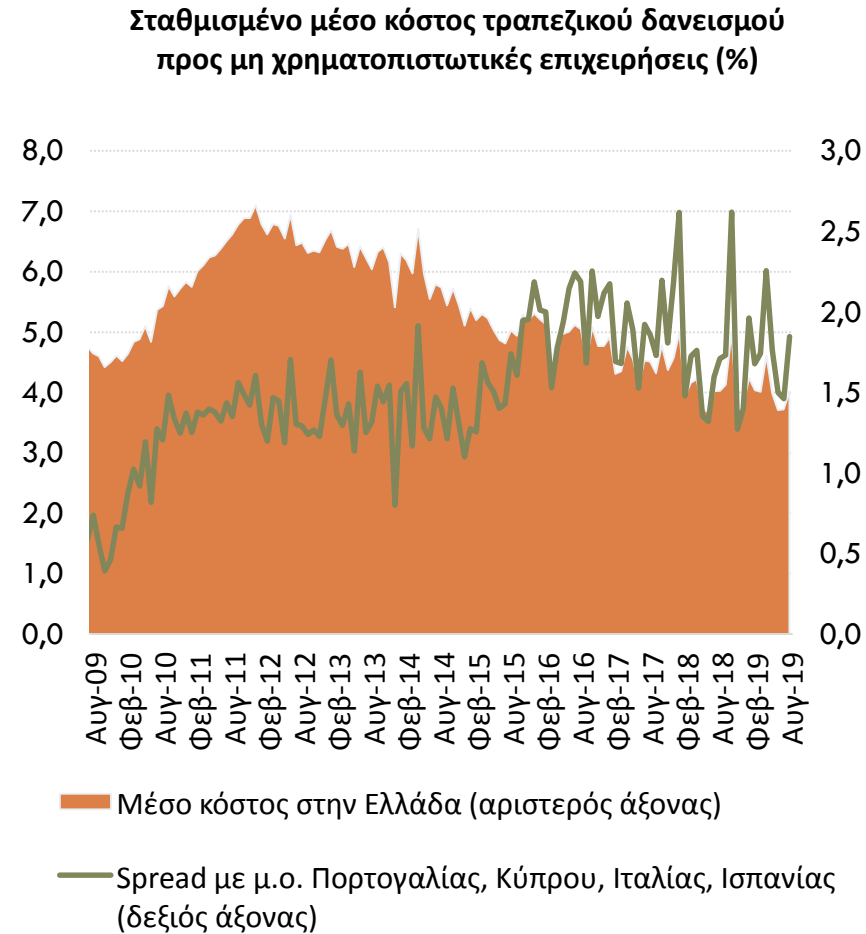
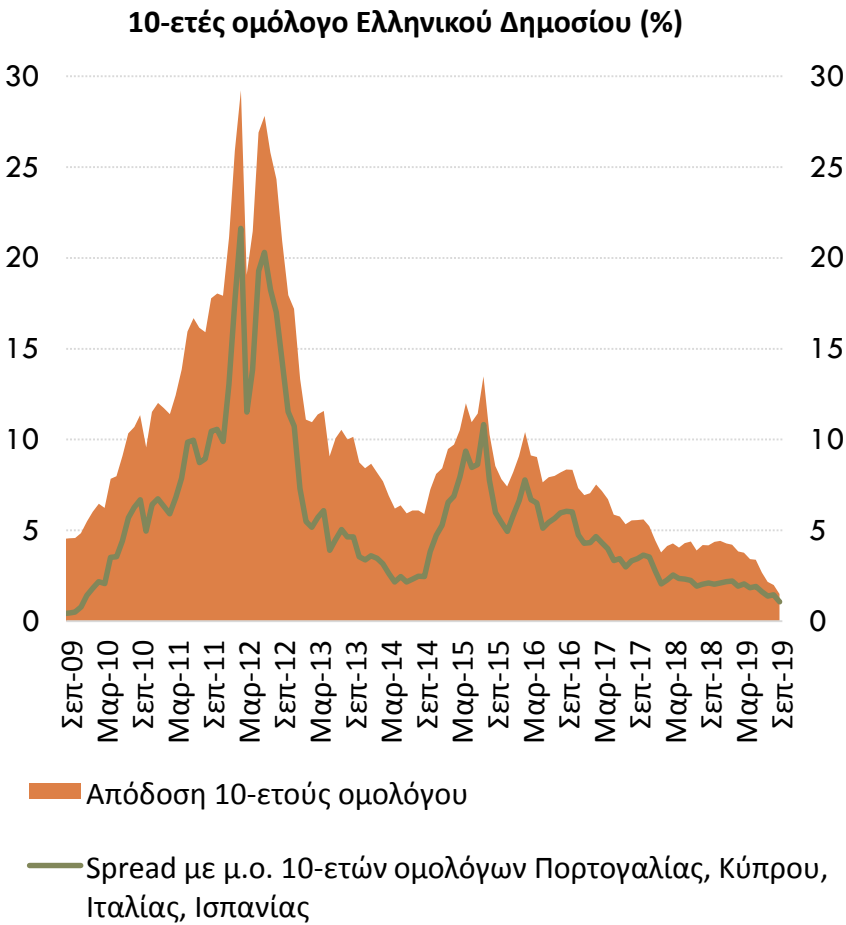
Πηγές: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Σε υψηλό 19 ετών ο Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης

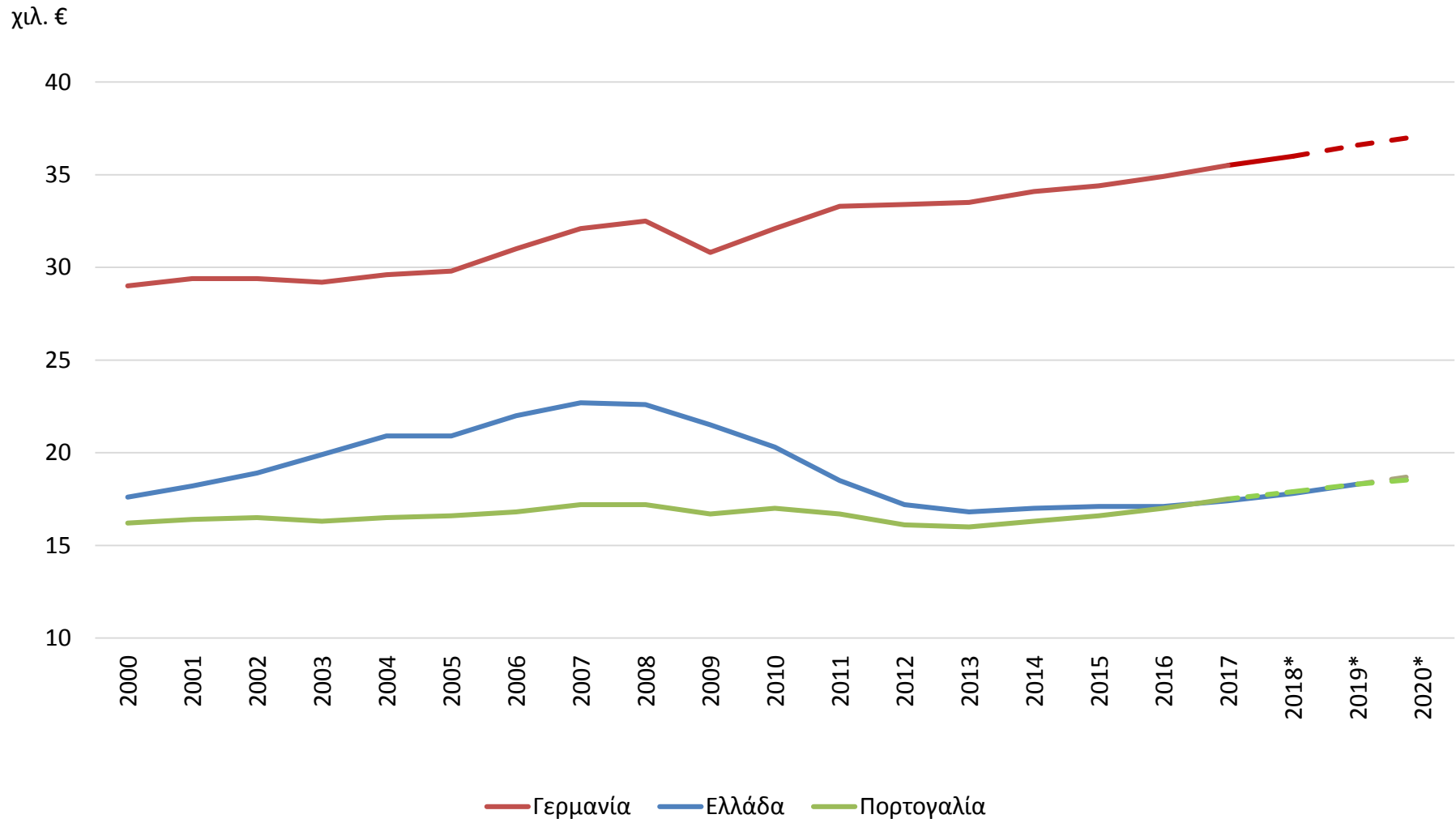
Πηγές: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Επιταχύνθηκε η αποκλιμάκωση του spread του 10-ετούς Ελληνικού ομολόγου

Ωστόσο, το κόστος δανεισμού δημόσιου και ιδιωτικού τομέα παραμένει υψηλότερο από το μ.ό. της περιφέρειας νότου της ΕΖ, και η διαφορά αυτή (spread) εξακολουθεί να είναι μεγαλύτερη από τα προ-κρίσης επίπεδα

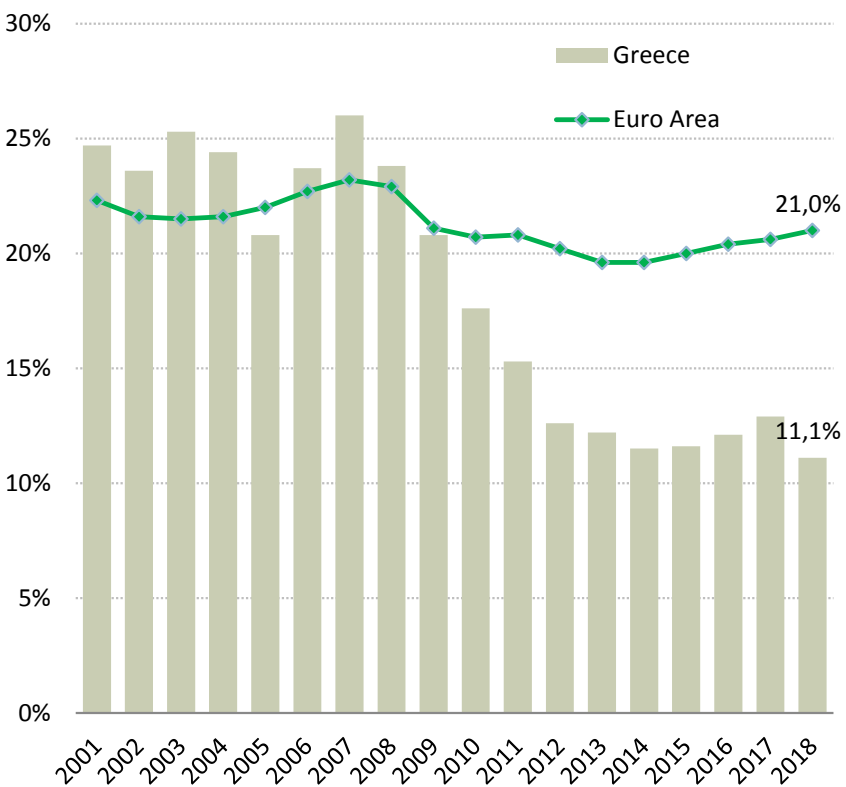
Απόκλιση από οικονομίες της Ευρώπης (κατά κεφαλήν ΑΕΠ, σταθερές τιμές 2010)

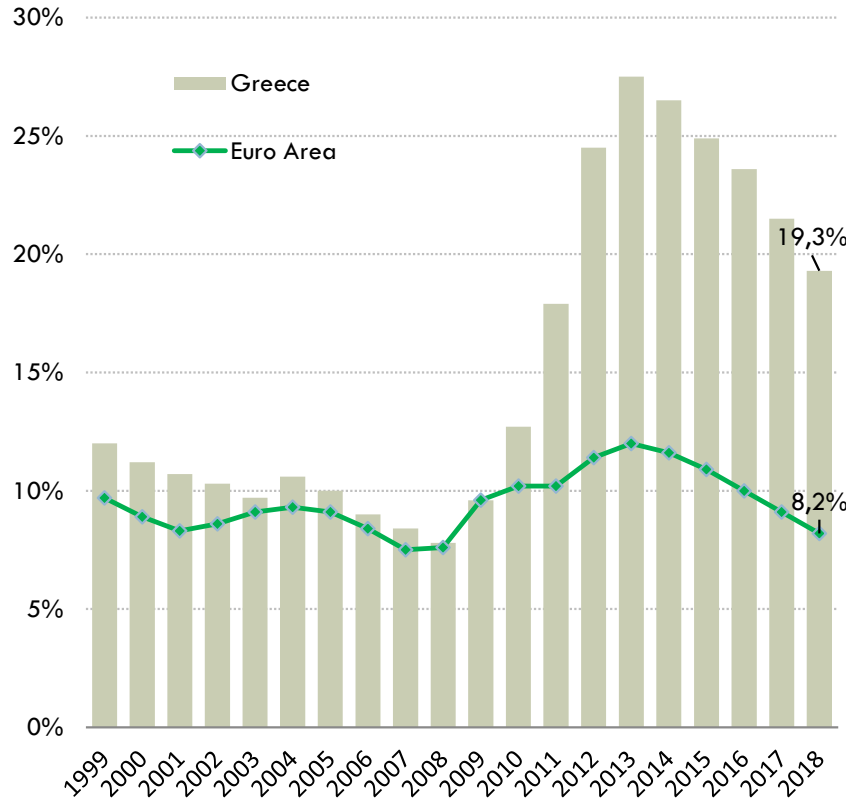
*Προβλέψεις
 Πηγή: Ameco database, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Εξαιρετικά χαμηλές επενδύσεις, εξαιρετικά υψηλή ανεργία

Επενδύσεις σε πάγιο εξοπλισμό (% του ΑΕΠ)

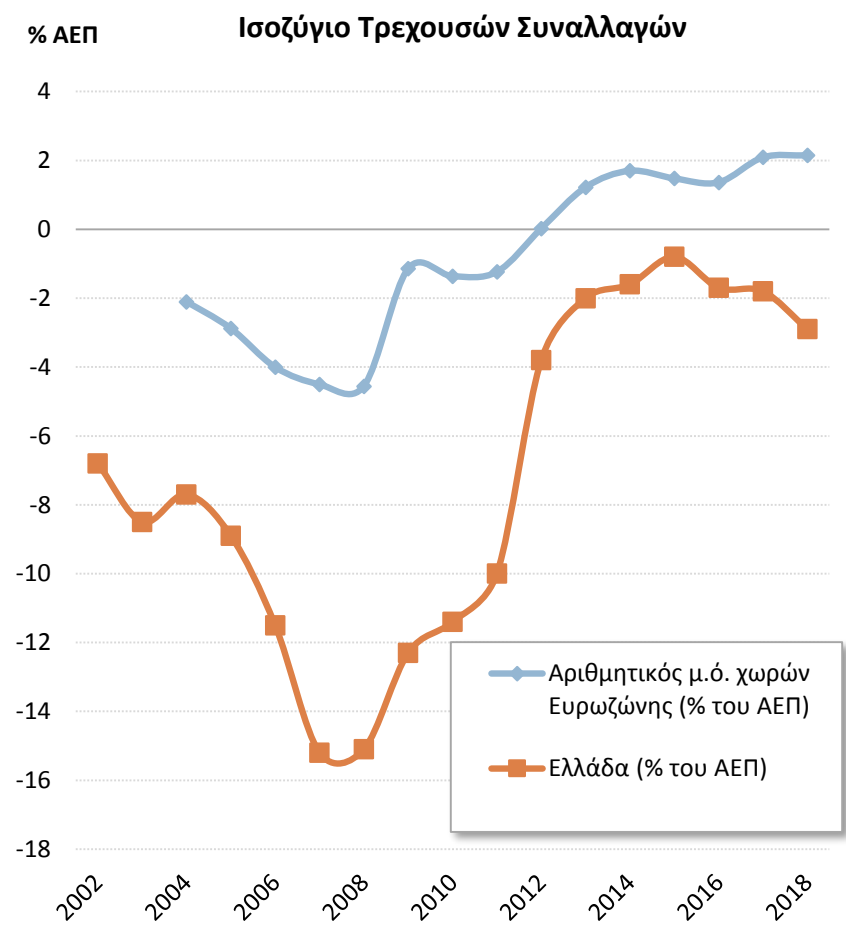
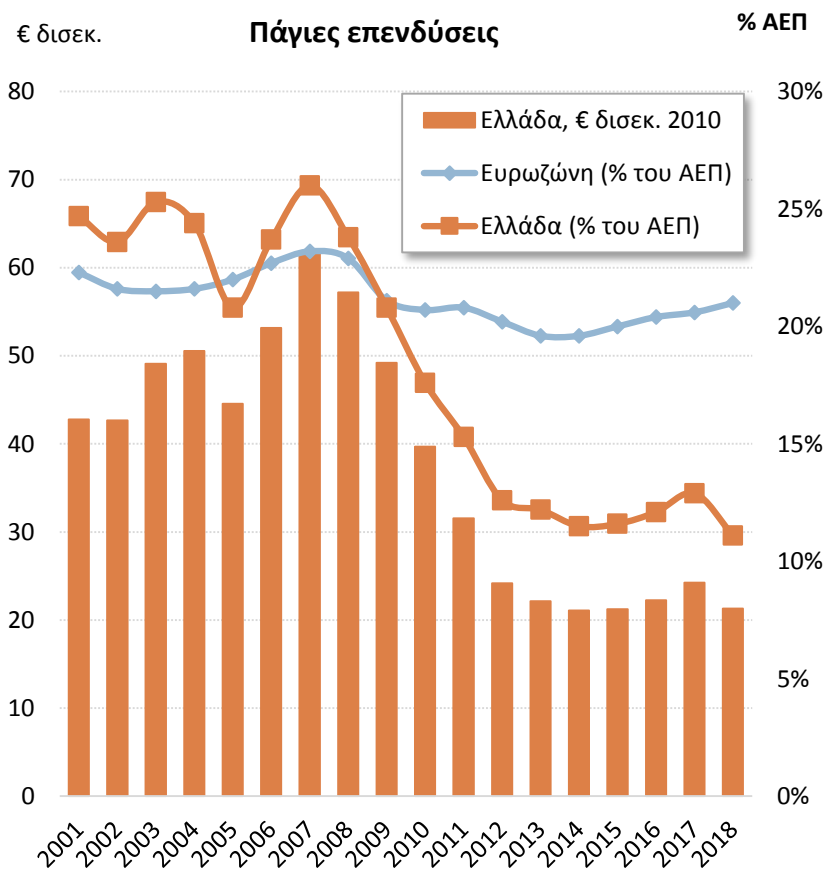

Ποσοστό Ανεργίας (% εργατικού δυναμικού)

Πηγές: Eurostat/ΕΛ.ΣΤΑΤ.

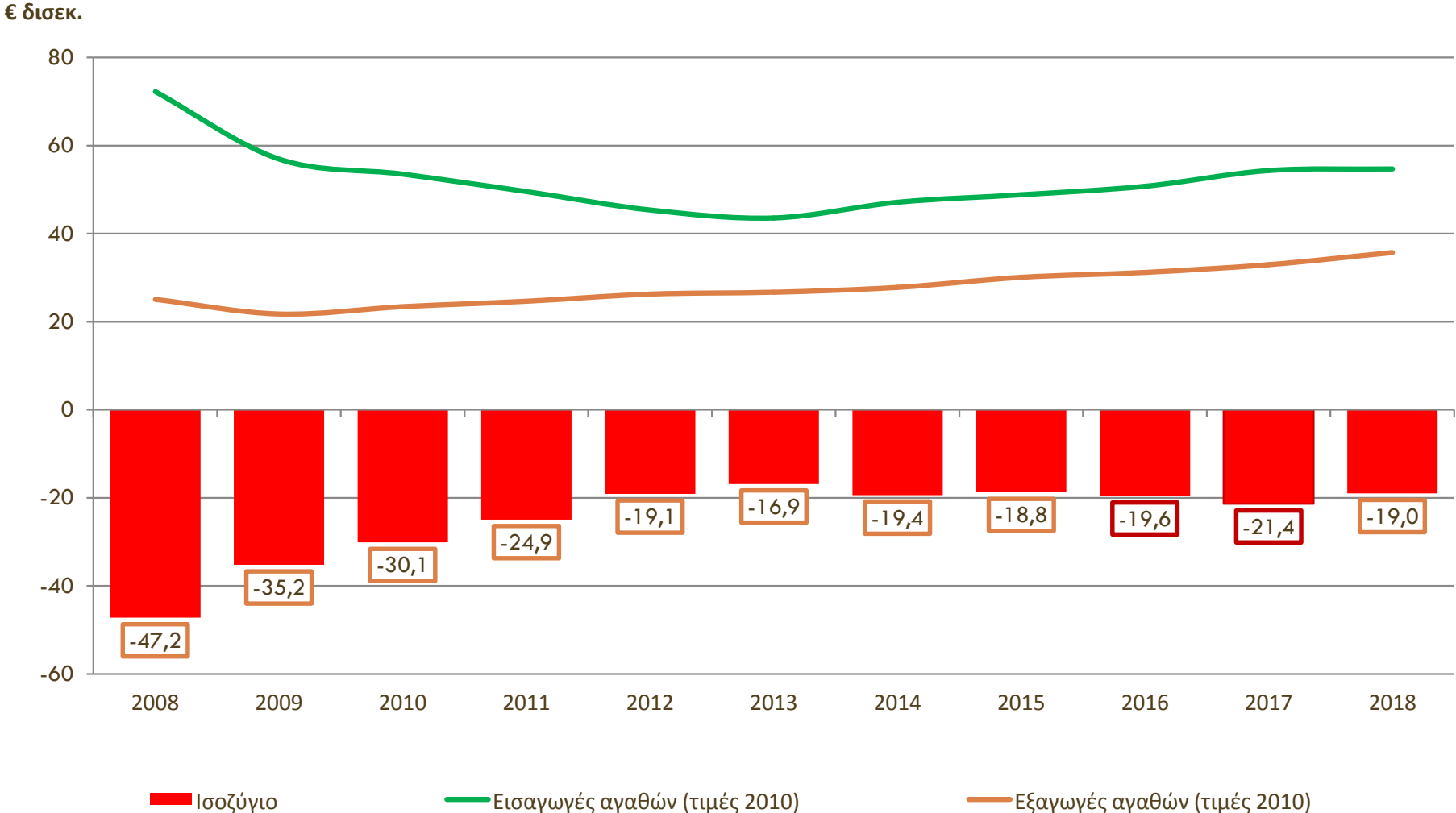
Για την ανάπτυξη της οικονομίας στην Ελλάδα απαιτούνται σημαντικές νέες επενδύσεις

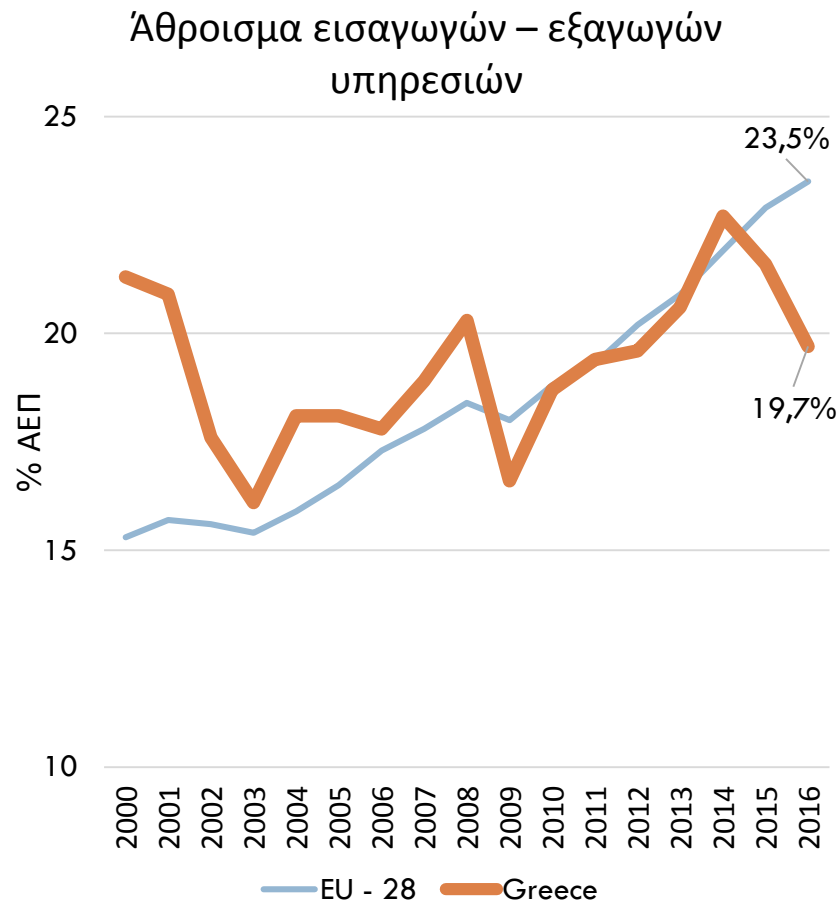
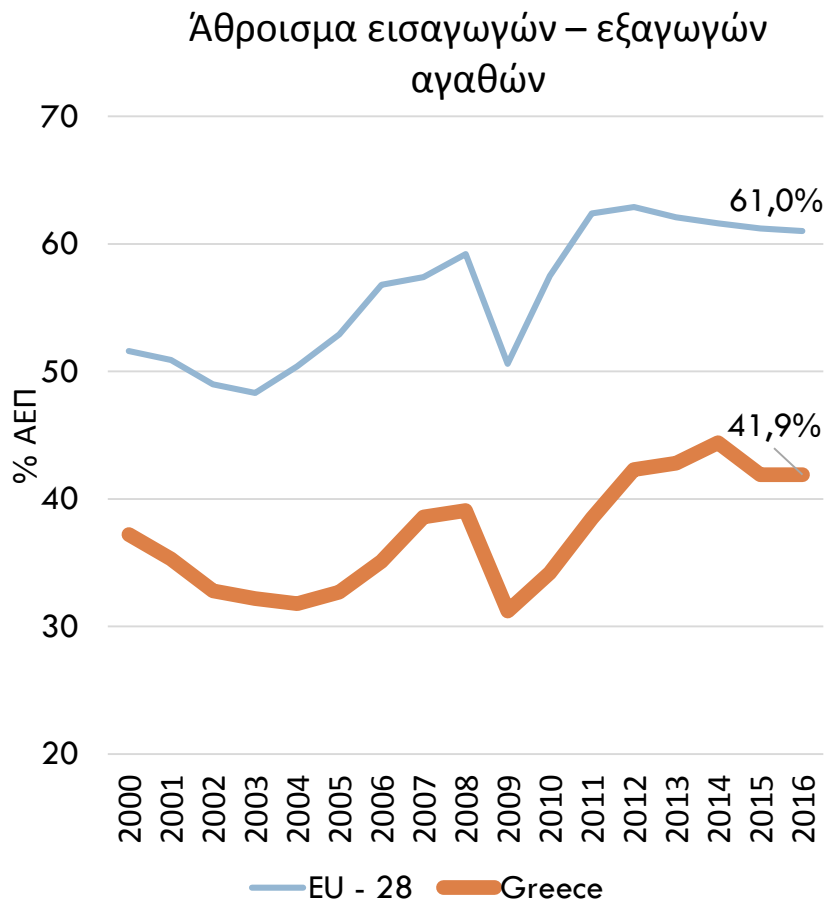
Πηγές: Eurostat, ELSTAT, ΤτΕ

...χωρίς η χρηματοδότησή τους να βασίζεται σε υπερβολικά ελλείμματα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών

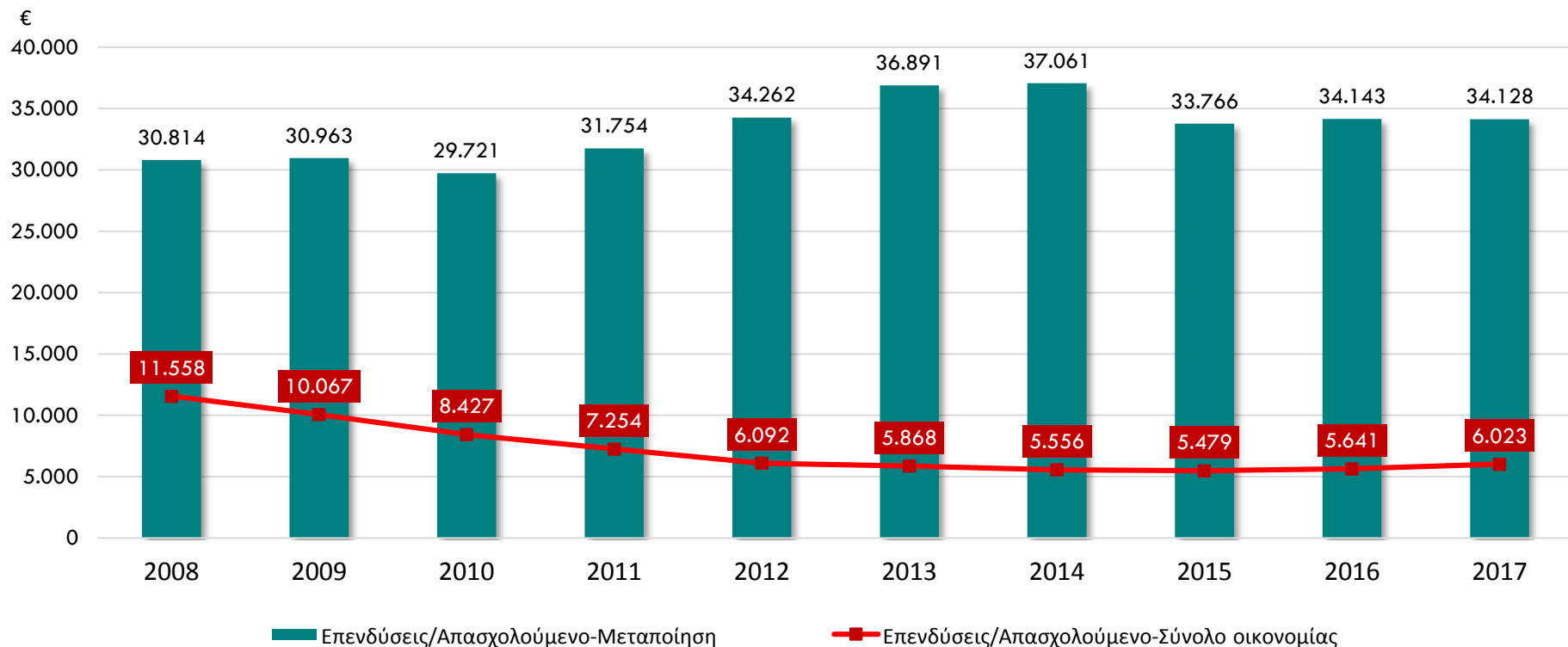
Εμπορικό ισοζύγιο αγαθών

*European Economic Forecast, spring 2019, Ευρωπαϊκή Επιτροπή
 Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σταθερά υψηλές οι επενδύσεις ανά απασχολούμενο στη μεταποίηση

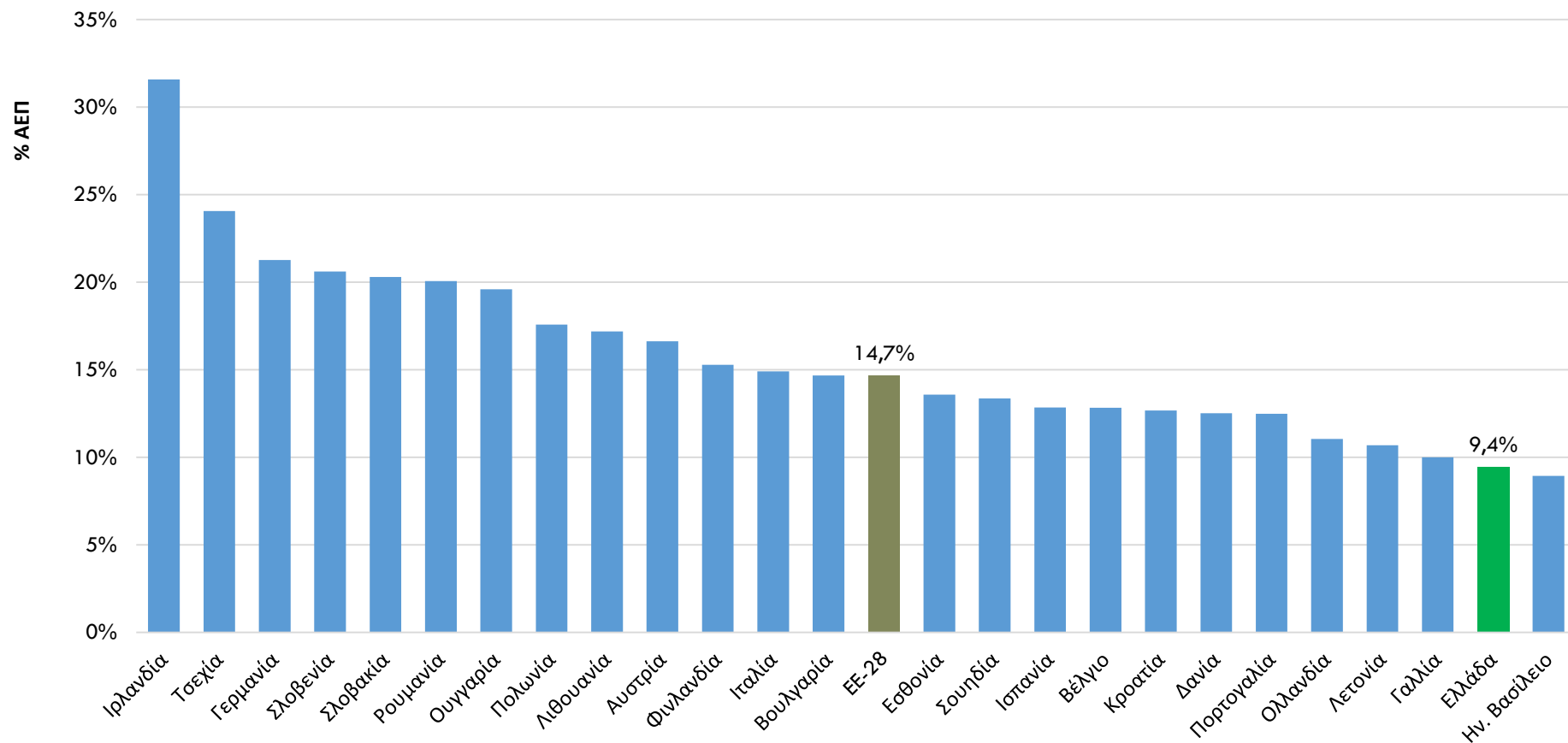

Πηγή: Eurostat-National Accounts

Ο λόγος επενδύσεις ανά απασχολούμενο στη Μεταποίηση αυξάνει συνεχώς την περίοδο 2010-2014 (+24,7%). Πτώση το 2014 (-8,9%) και τη διετία 2016-2017 σταθεροποίηση στα €34,1 χιλ.

Αντίθετα, περιορίζεται την περίοδο 2008-2015 στο σύνολο της οικονομίας (-52,6%), παρά τη μικρή άνοδό τη διετία 2016-2017 (+6,8%)

Χαμηλό ακόμα το μερίδιο της Μεταποίησης στο ΑΕΠ: 9,4% το 2017

* Από τις χώρες της ΕΕ-28 εξαιρούνται οι Μάλτα, Κύπρος και Λουξεμβούργο. Για την Κροατία, Σουηδία και Ην. Βασίλειο τα στοιχεία αναφέρονται στο 2016, λόγω έλλειψης στοιχείων για το 2017.

Πηγή: Eurostat, επεξεργασία IOBE

Η συμμετοχή της Μεταποίησης στο ΑΕΠ της Ελλάδας ανέρχεται σε 9,4% και κατέχει το 2ο μικρότερο μερίδιο ανάμεσα στις χώρες της ΕΕ28 για το 2017

Σκοπός

Εκτίμηση και ανάδειξη της συνεισφοράς του κλάδου πλαστικών στην ελληνική οικονομία

Αξιολόγηση της ανταγωνιστικότητας του και των παραγόντων που την επηρεάζουν

Διατύπωση προτάσεων για την περαιτέρω ανάπτυξη του κλάδου στην Ελλάδα

Περιεχόμενα

1. Οριοθέτηση του κλάδου πλαστικών
2. Βασικά μεγέθη και τάσεις
3. Εξωτερικό εμπόριο
4. Η συνεισφορά στην ελληνική οικονομία
5. Παράγοντες που επηρεάζουν τις επιδόσεις και την ανταγωνιστικότητα
6. Πλαστικά και κυκλική οικονομία
7. Συμπεράσματα και προτάσεις πολιτικής

1. Οριοθέτηση του κλάδου

Πλαστικό: ελαφρύ, ανθεκτικό και αδιαπέραστο από υγρά και αέρια συνθετικό ή ημισυνθετικό στέρεο υλικό

Πηγές

- Ορυκτές
 - Αργό πετρέλαιο
 - Φυσικό αέριο
 - Άλατα
- Ανανεώσιμες
 - Ζαχαροκάλαμο
 - Άμυλο
 - Φυτικά έλαια

Πλαστικές πρώτες ύλες

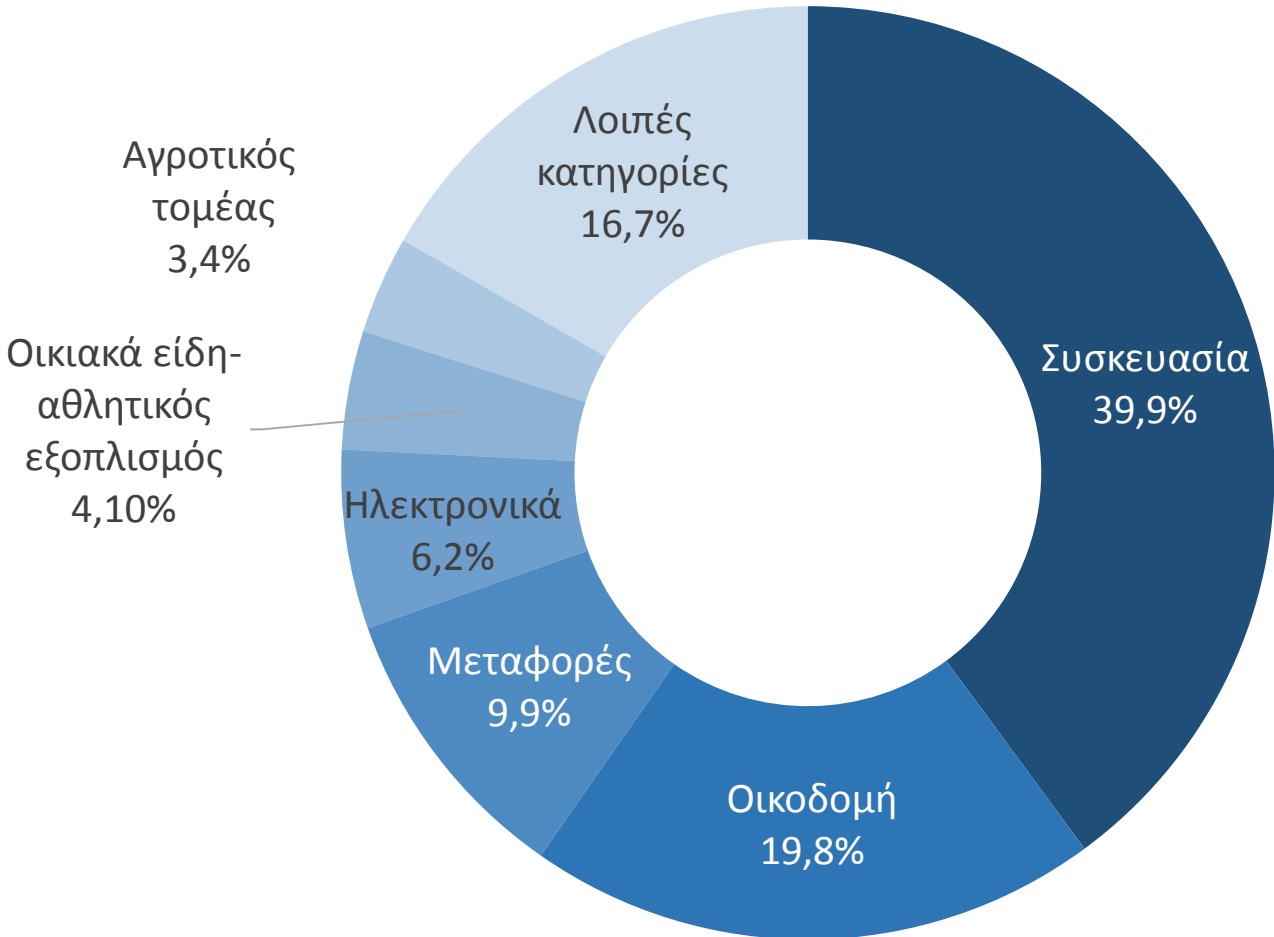
- Θερμοπλαστικά
 - Πολυπροπυλένιο (PP)
 - Πολυαιθυλένιο (PE)
 - Πολυβινυλοχλωρίδιο (PVC)
 - Πολυαμίδες (Νάilon)
- Θερμοσκληρυνόμενα
 - Βακελίτης
 - Εποξειδική ρητίνη
 - Πολυεστερικές ρητίνες
 - Βινυλεστέρας

Πλαστικά προϊόντα

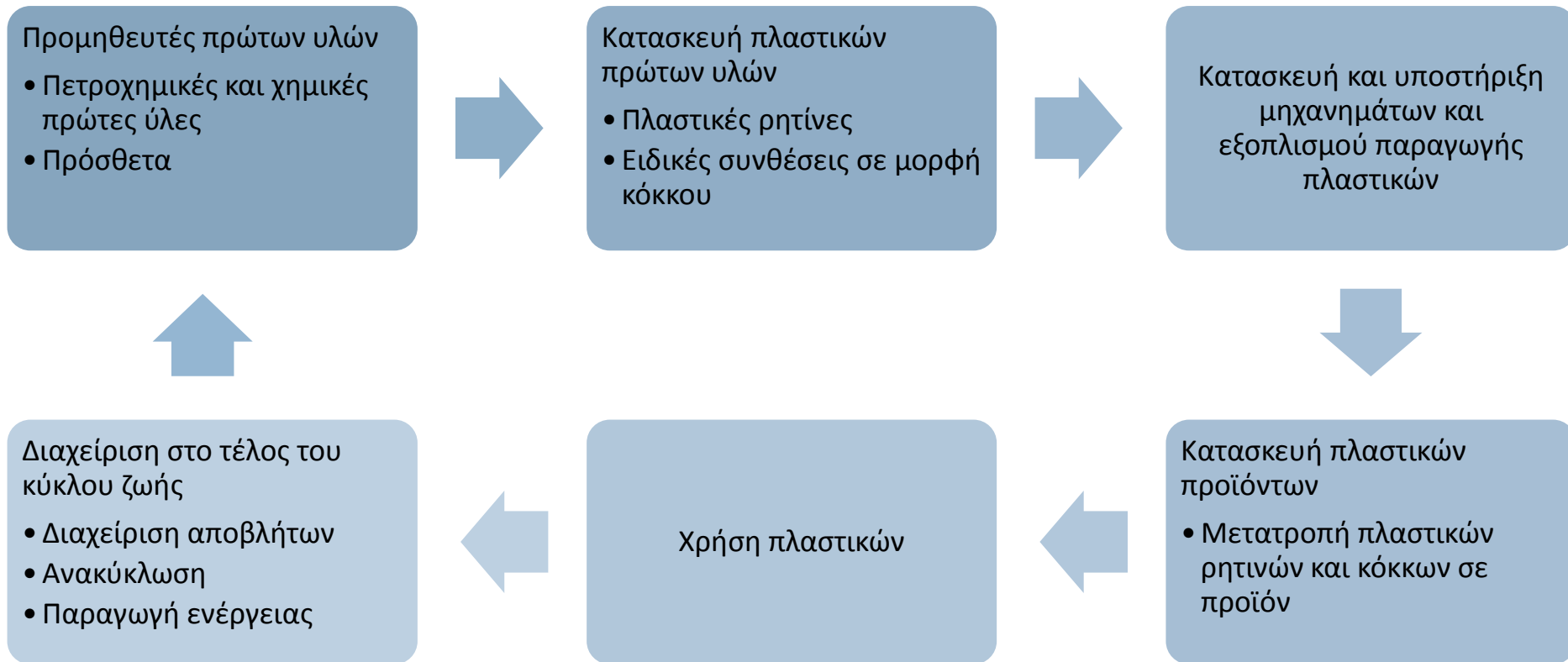
- Συσκευασία τροφίμων
- Σακούλες
- Φιάλες
- Σωλήνες
- Κουφώματα
- Καλώδια, διακόπτες, πρίζες
- Προφυλακτήρες αυτοκινήτων
- Δάπεδα
- Κόλλες
- Ρούχα
- Οικιακά σκεύη
- Εξοπλισμός

Είναι ιδιαίτερα χρήσιμο υλικό για τη συσκευασία τροφίμων και ποτών, για τις κατασκευές και για πολλούς άλλους κλάδους

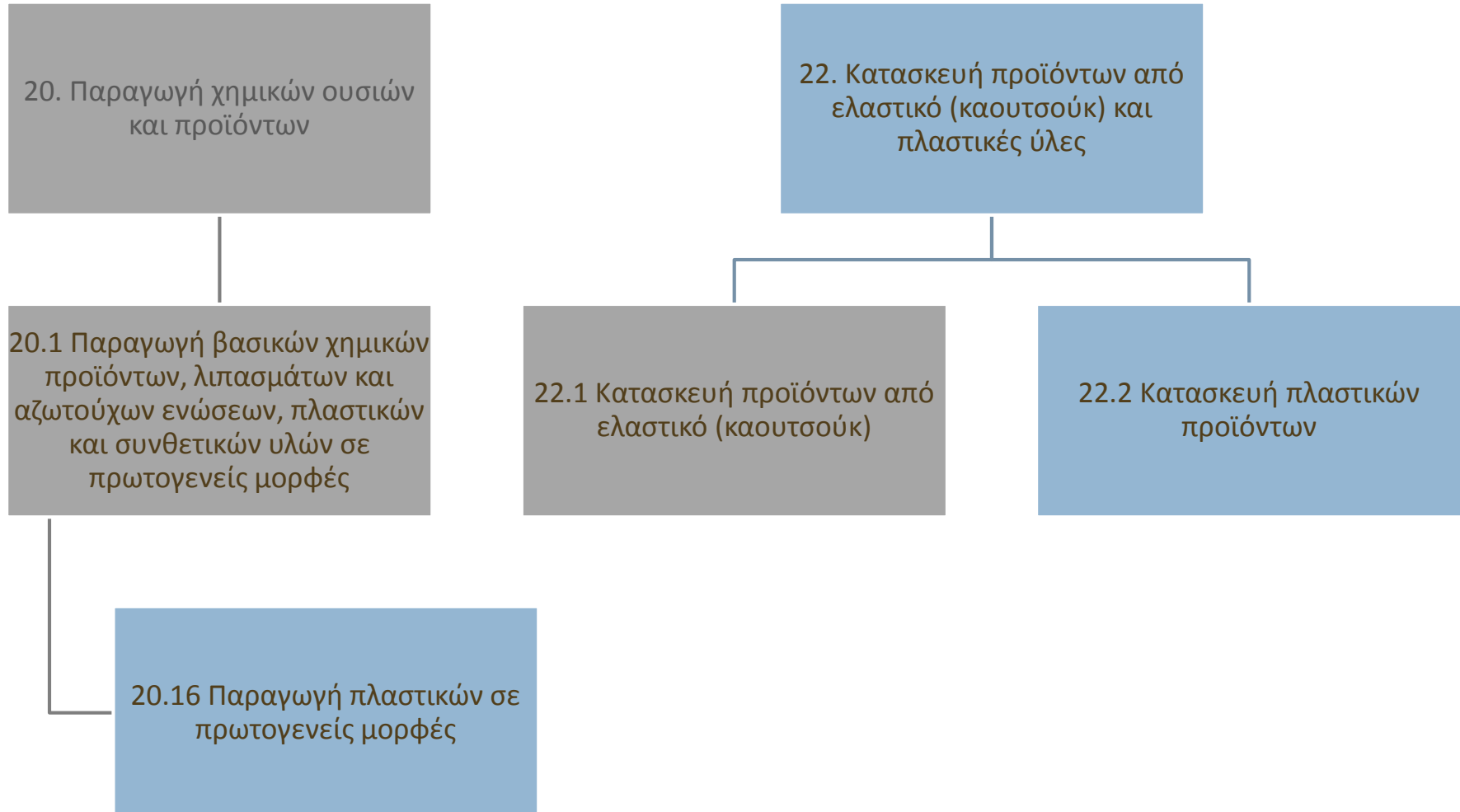
Χρήσεις πλαστικού διεθνώς, 2018

Δραστηριότητα στον εγχώριο κλάδο παραγωγής πλαστικών

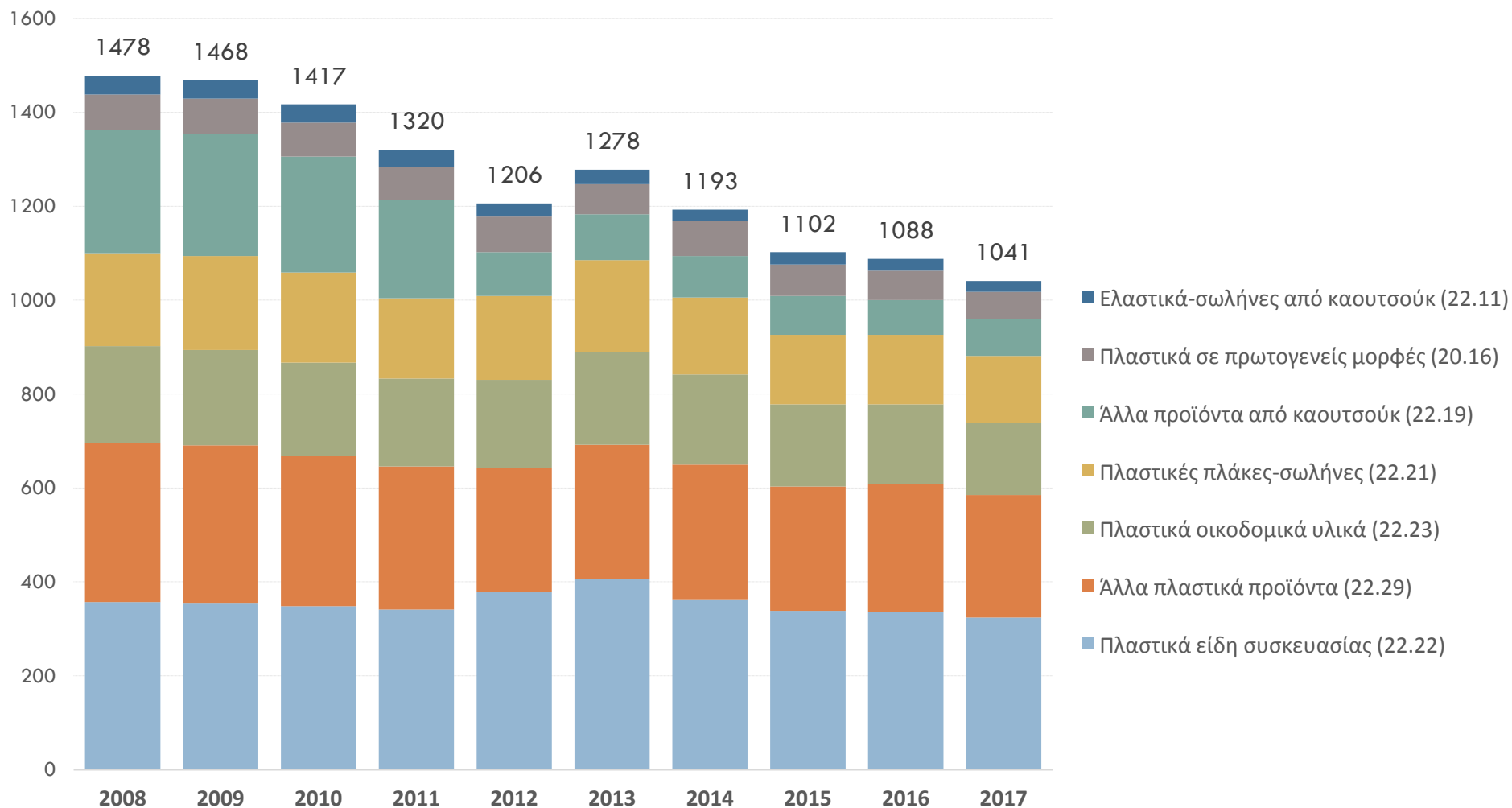
Ταξινόμηση κατά ΣΤΑΚΟΔ 08 δραστηριοτήτων που αφορούν αμιγώς στον κλάδο των πλαστικών και ελαστικών

2. Βασικά μεγέθη και τάσεις

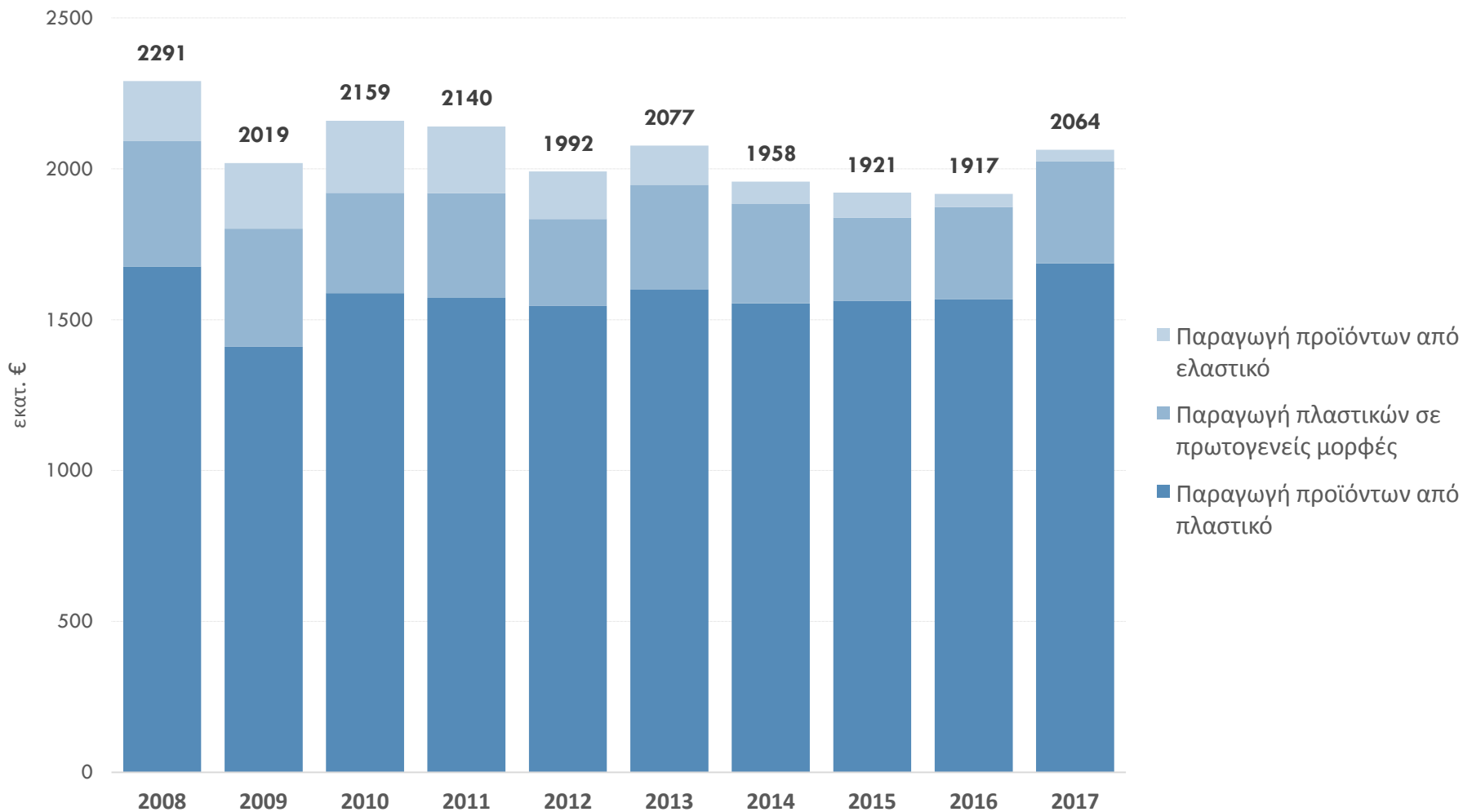
Στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται περισσότερες από χίλιες επιχειρήσεις στην παραγωγή πλαστικών υλών και προϊόντων

Αριθμός επιχειρήσεων

Η αξία παραγωγής παρέμεινε σχετικά σταθερή την τελευταία δεκαετία (€2,1 δισεκ. το 2017)

Αξία παραγωγής

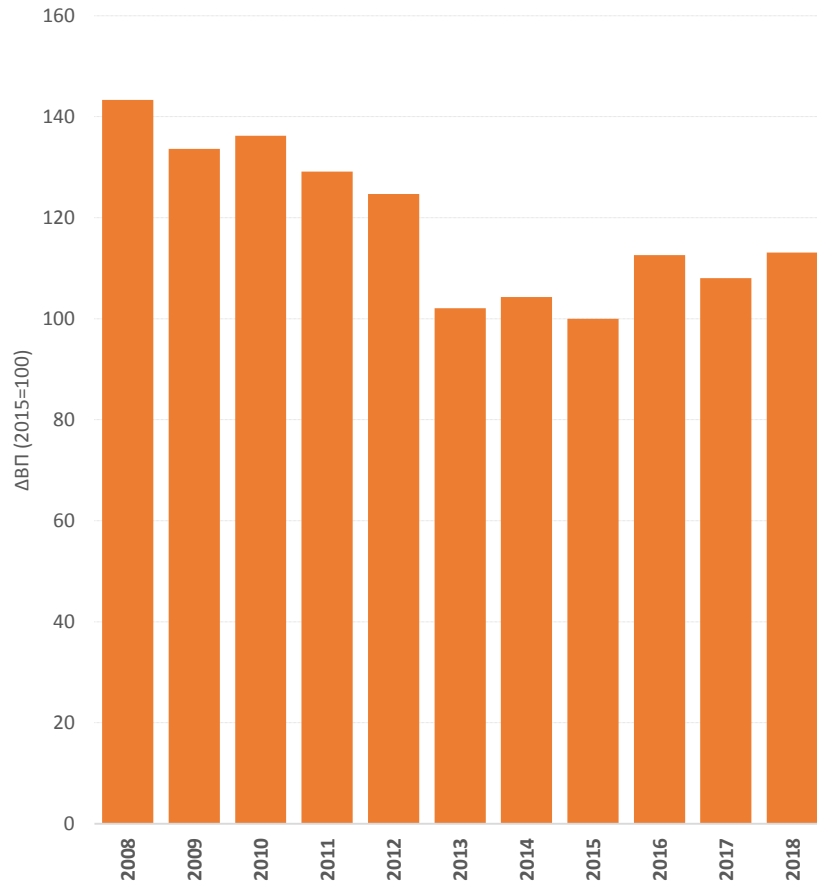

Πηγή: Eurostat

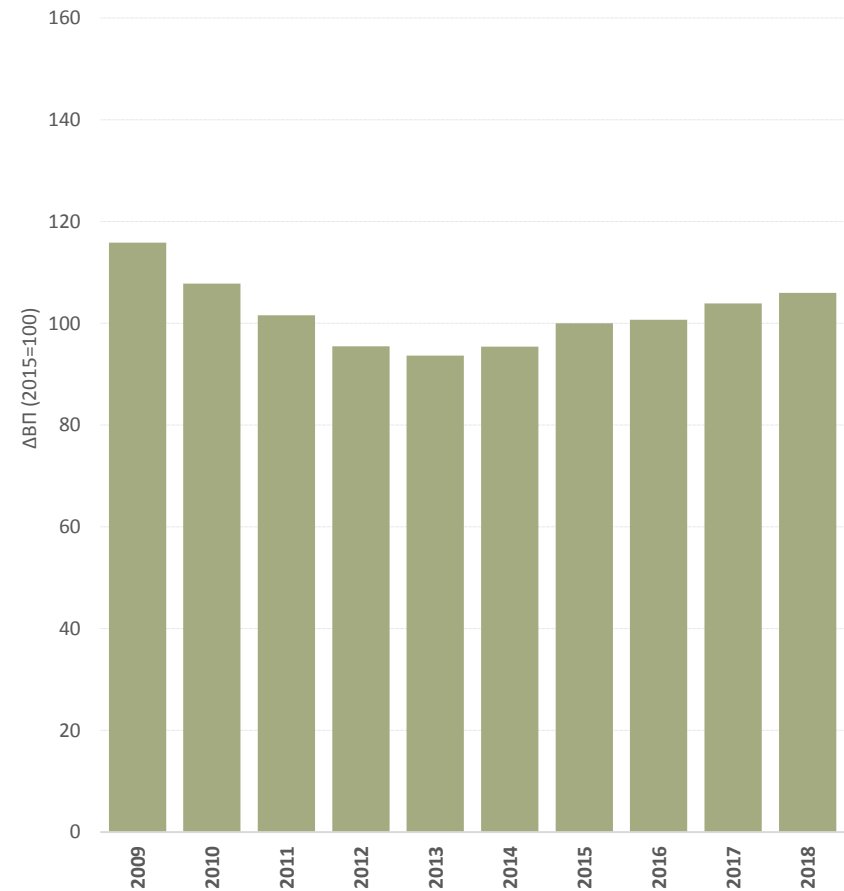
Ο όγκος παραγωγής συρρικνώθηκε τα πρώτα έτη της κρίσης, αλλά από το 2013 ανακάμπτει (με διακυμάνσεις)

Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής (2015=100)

Παραγωγή πλαστικών σε πρωτογενείς μορφές

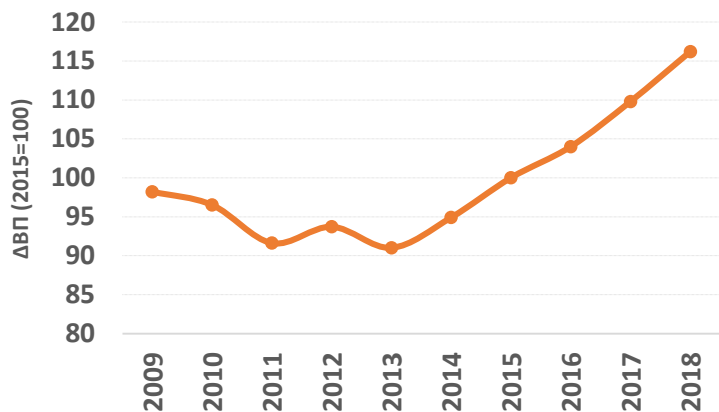

Παραγωγή προϊόντων από ελαστικό και πλαστικό

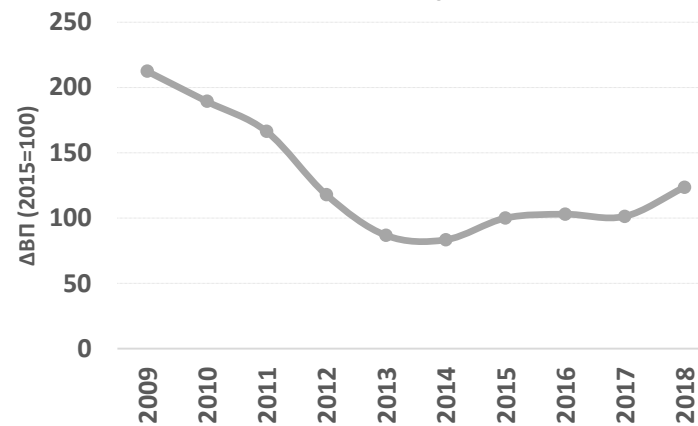

Η δυναμική ανάκαμψης διαφέρει μεταξύ των κλάδων της βιομηχανίας πλαστικών προϊόντων

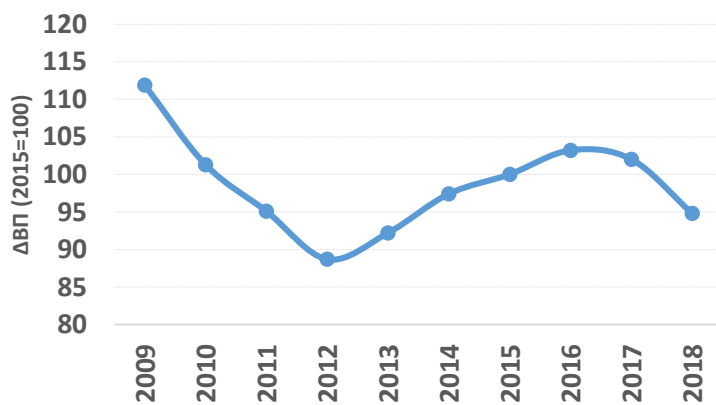
Πλαστικά είδη συσκευασίας

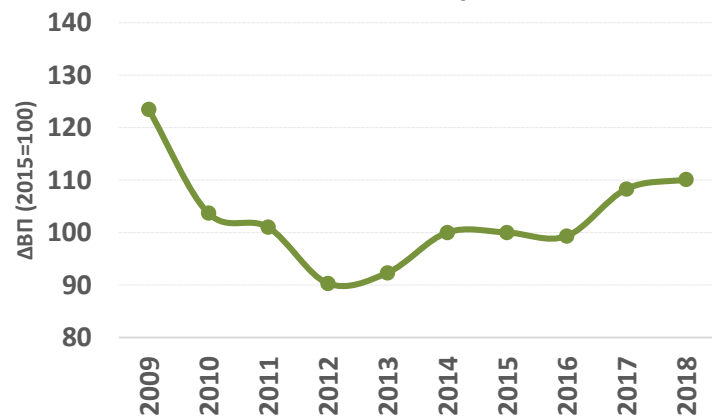
Πλαστικά οικοδομικά υλικά

Πλαστικές πλάκες, φύλλα, σωλήνες

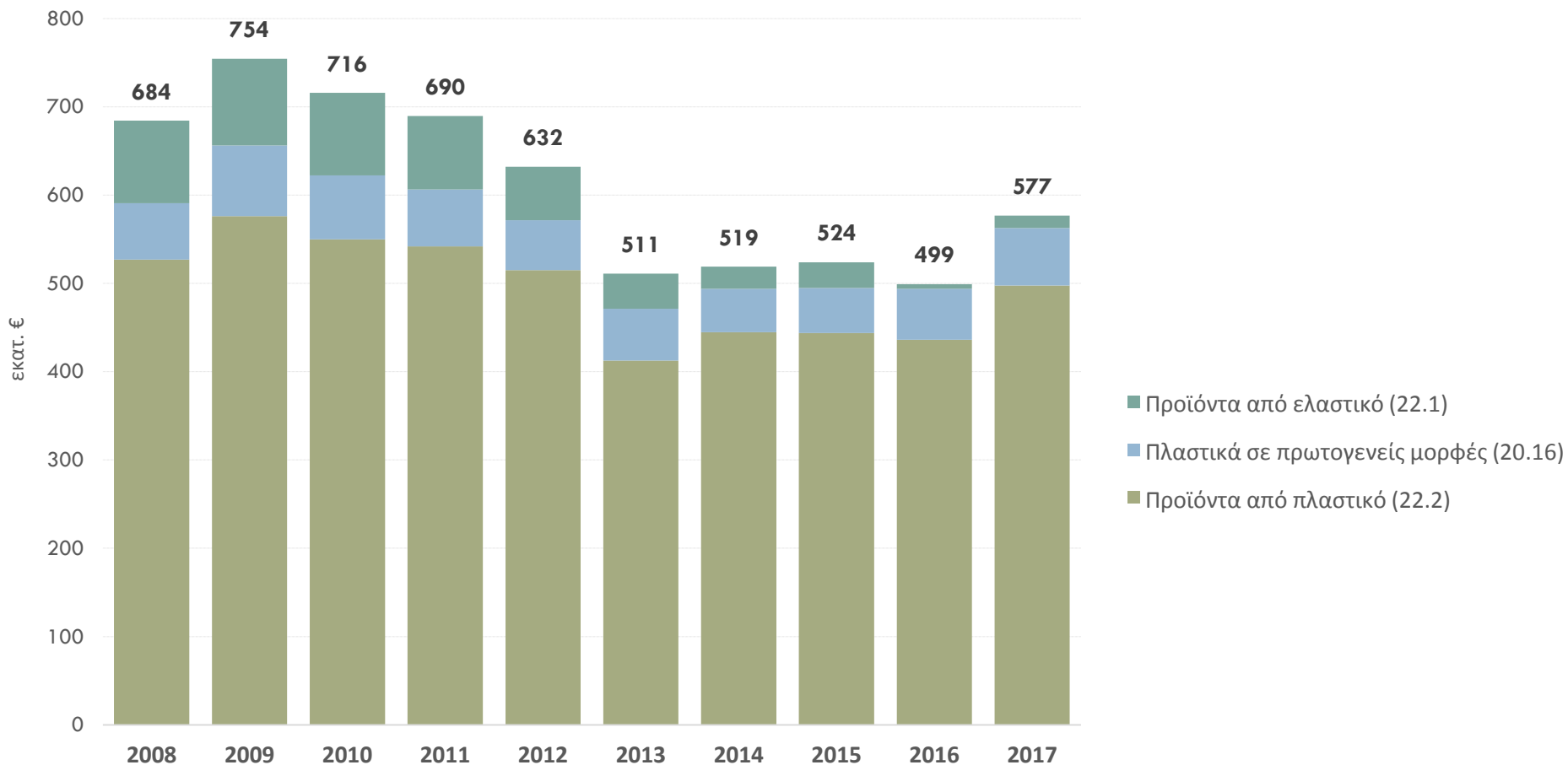

Άλλα πλαστικά προϊόντα

Η Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) ανήλθε το 2017 σε €577 εκατ. από €499 εκατ. το 2016 (αύξηση κατά 15,5%)

Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία παραγωγής (ΑΠΑ)

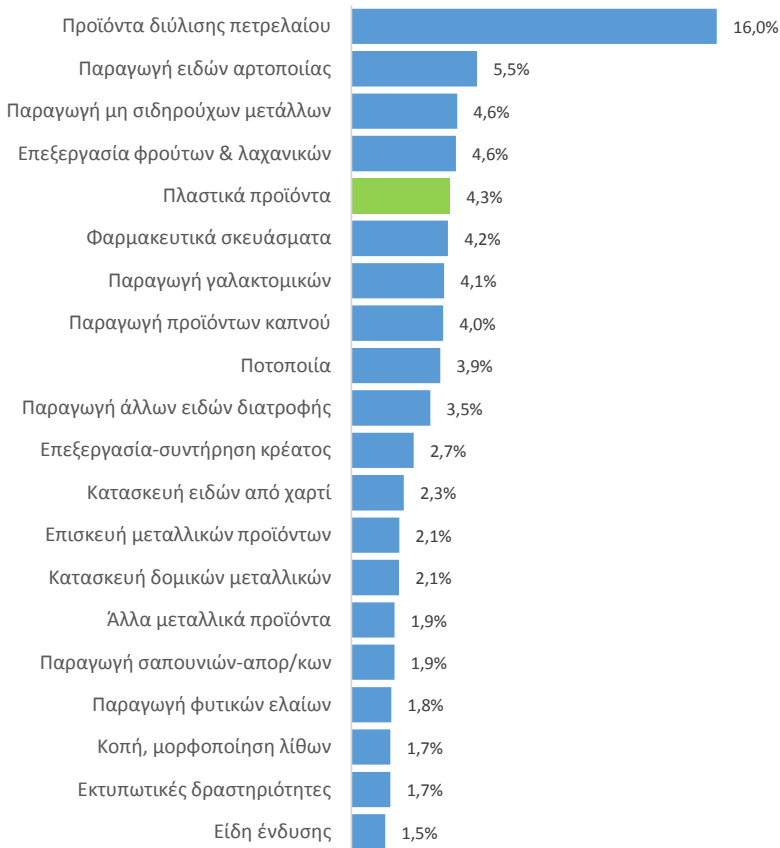

Πηγή: Eurostat

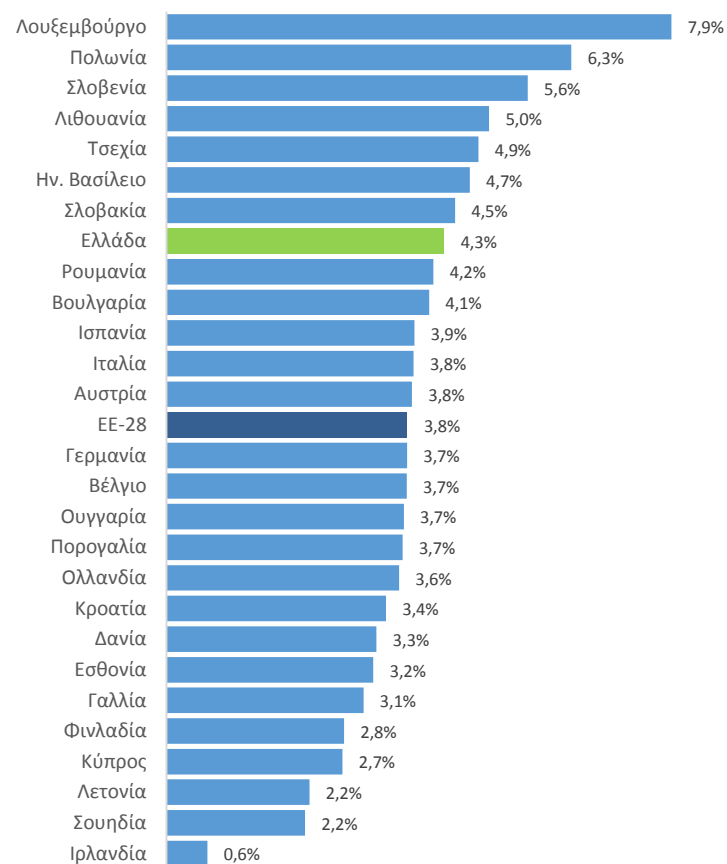
Κατά τη διάρκεια της κρίσης, η ΑΠΑ υποχώρησε από €754 εκατ. το 2009 σε €511 εκατ. το 2013 (πτώση κατά 32,2%)

Η κατασκευή πλαστικών προϊόντων έχει σημαντική συνεισφορά στην ΑΠΑ της Μεταποίησης (4,3%)

Μερίδιο στην ΑΠΑ ανά κλάδο στο σύνολο της Μεταποίησης, 2017

Μερίδιο ΑΠΑ του κλάδου παραγωγής πλαστικών προϊόντων στο σύνολο της Μεταποίησης στην ΕΕ, 2017

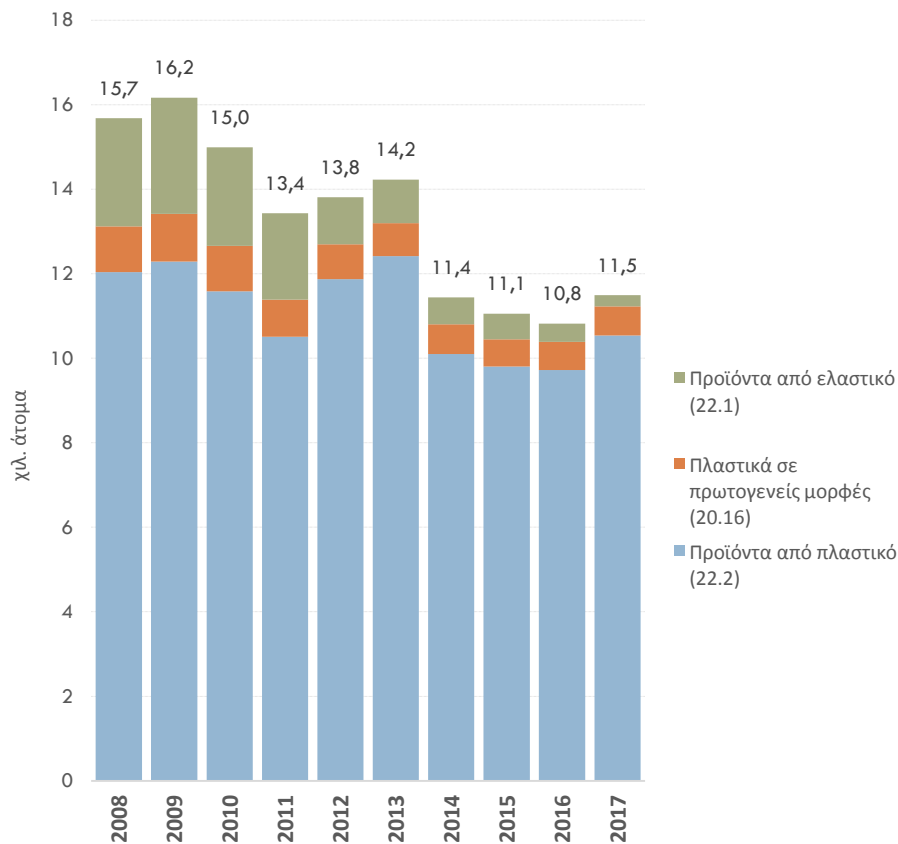

Πηγή: Eurostat Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Στην 8^η θέση στην ΕΕ με βάση το μερίδιο των πλαστικών προϊόντων στην ΑΠΑ μεταποίησης (3,8% κατά μ.ό. στην ΕΕ)

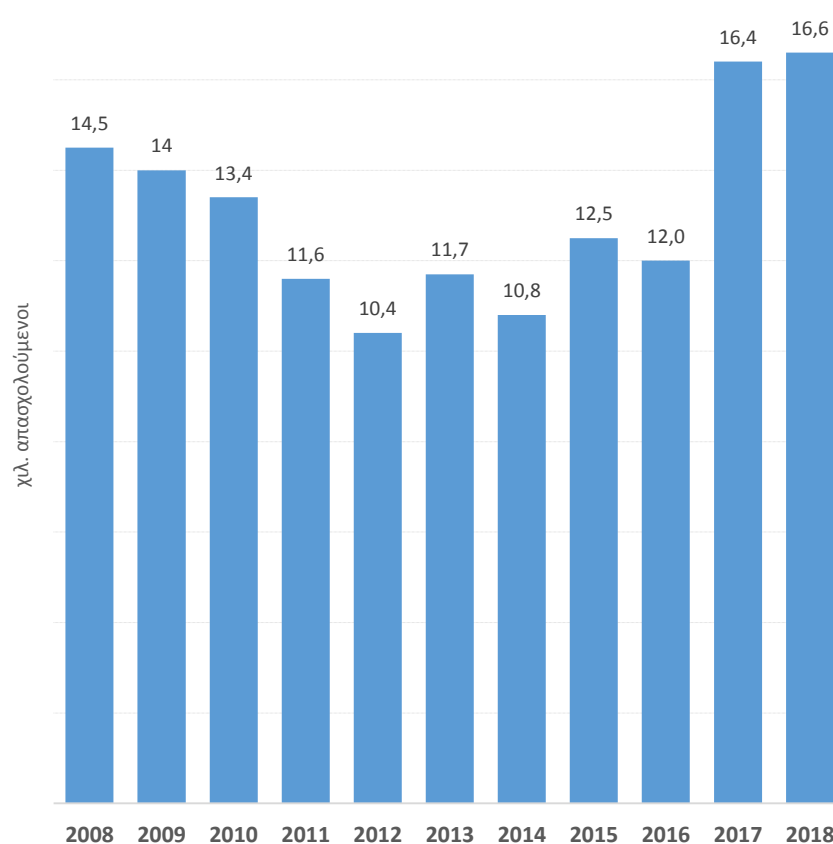
Σύμφωνα με τις στατιστικές διάρθρωσης επιχειρήσεων, η απασχόληση ανήλθε το 2017 σε 11,5 χιλ...

Απασχολούμενοι στην παραγωγή πλαστικών σε πρωτογενείς μορφές και προϊόντων από πλαστικό-ελαστικό, 2008-2017

Πηγή: Eurostat, Στατιστικές διάρθρωσης επιχειρήσεων

Απασχολούμενοι στον κλάδο προϊόντων από πλαστικό-ελαστικό, 2008-2018

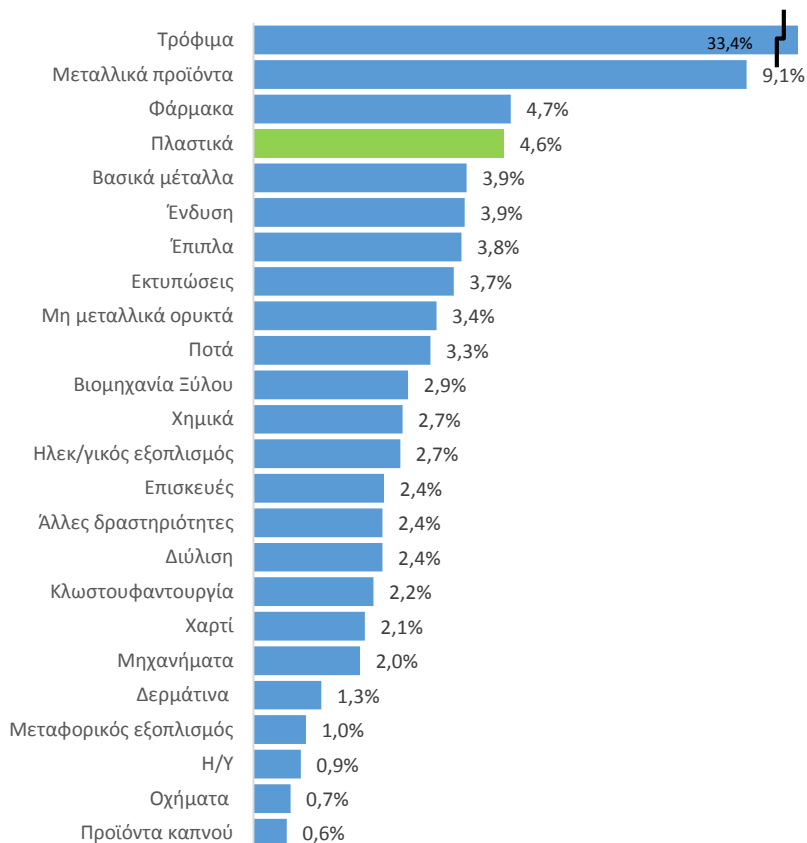

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού

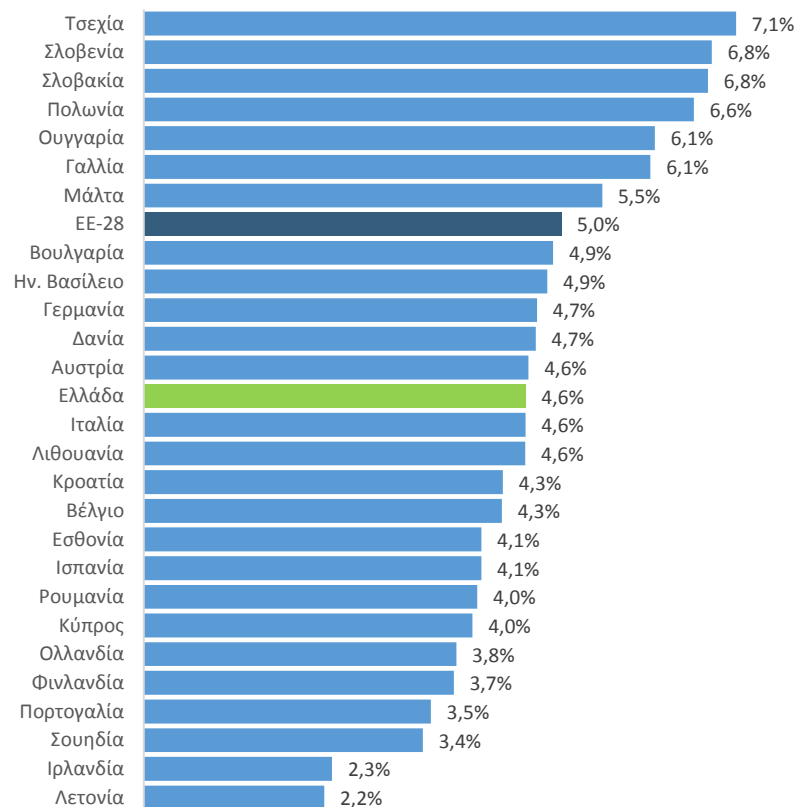
...Ωστόσο, σύμφωνα με την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, οι απασχολούμενοι στην παραγωγή πλαστικών-ελαστικών προϊόντων ανήλθαν στους 16,6 χιλ. το 2018

Η απασχόληση στον κλάδο πλαστικών κατέχει το 4ο μεγαλύτερο μερίδιο στην Μεταποίηση

Μερίδιο απασχόλησης στο σύνολο της Μεταποίησης, 2018

Μερίδιο απασχόλησης του κλάδου 22 στο σύνολο της Μεταποίησης στις χώρες της ΕΕ, 2017

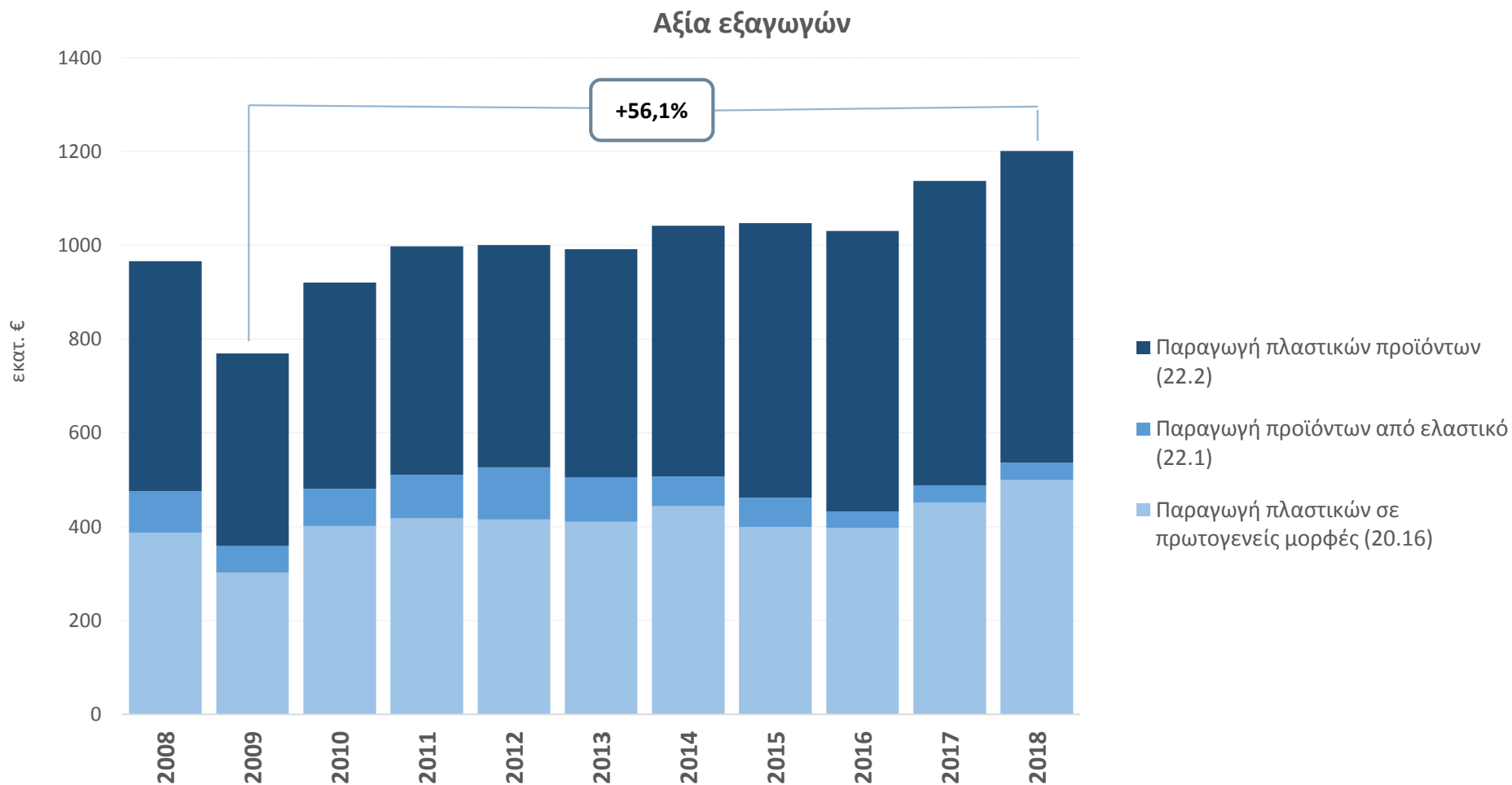

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Σε σχέση με τις χώρες-μέλη της ΕΕ, το μερίδιο απασχόλησης των πλαστικών προϊόντων στο σύνολο της μεταποίησης είναι ελαφρώς μικρότερο του μέσου όρου της ΕΕ και αντίστοιχο με το μερίδιο στην Ιταλία και στην Αυστρία

3. Εξωτερικό εμπόριο

Η αξία των εξαγωγών ανήλθε σε €1,2 δισεκ. το 2018, αυξημένη κατά 56,1% σε σύγκριση με το 2009

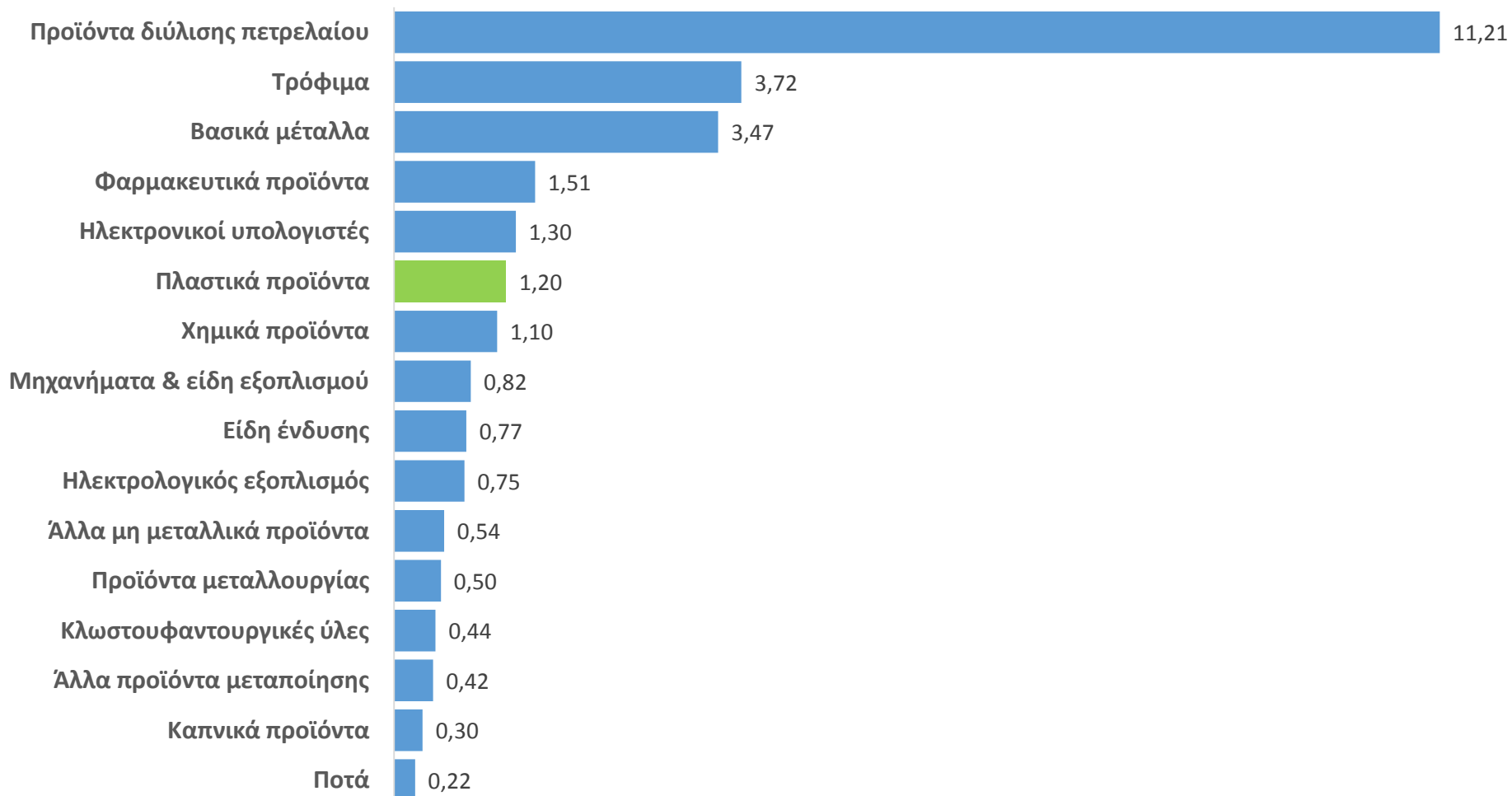

Πηγή: Eurostat

3,8% της συνολικής αξίας εξαγωγών προϊόντων το 2018

Τα πλαστικά συγκαταλέγονται μεταξύ των εγχώριων προϊόντων με τις μεγαλύτερες εξαγωγές

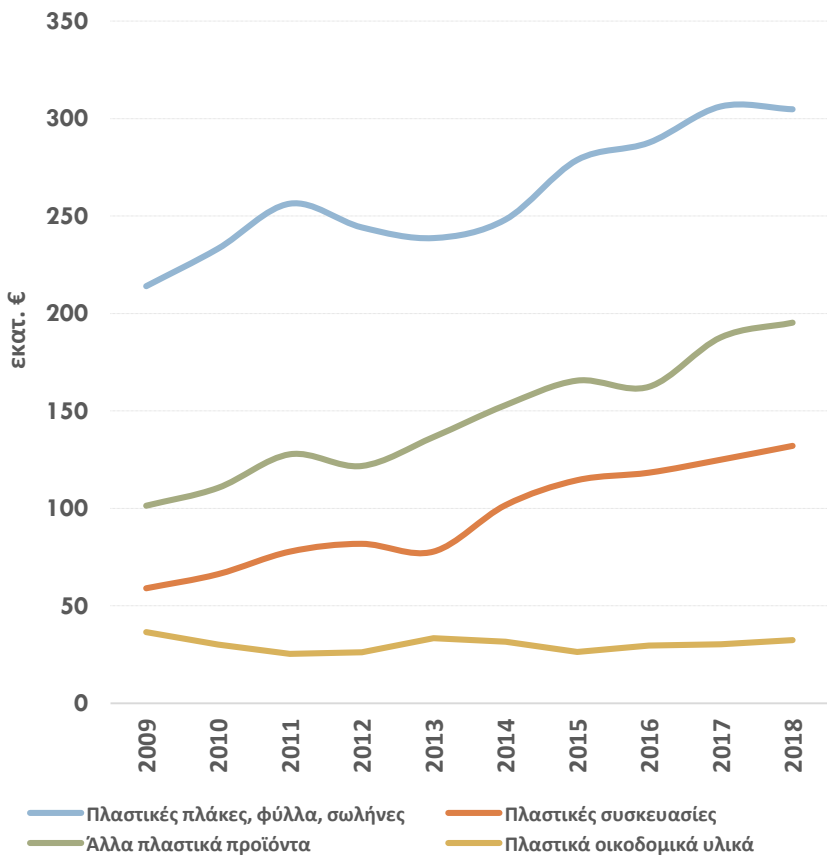
Βιομηχανικά προϊόντα με υψηλή εξαγωγική αξία, δισεκ. ευρώ, 2018

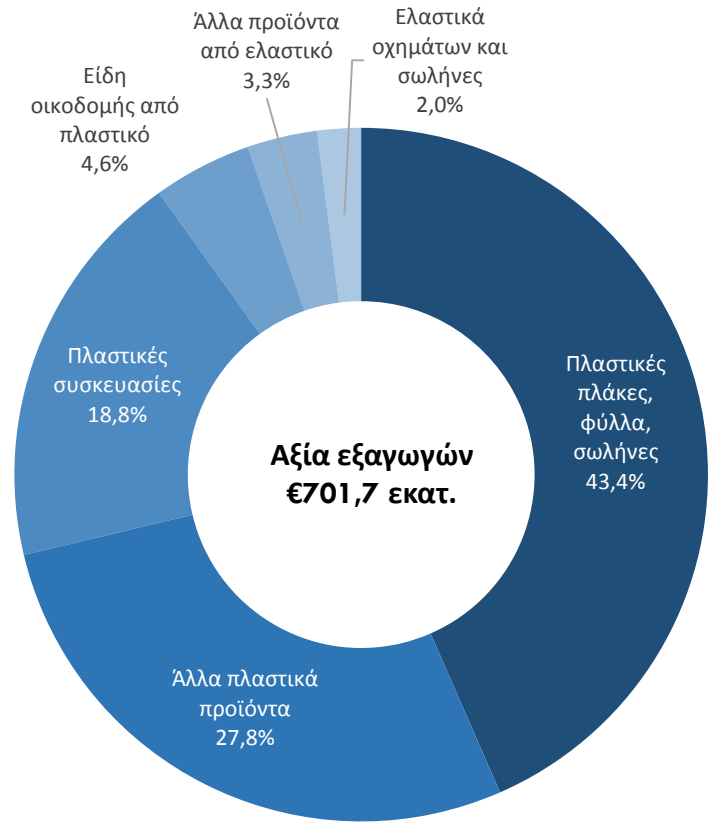
Σημείωση: Στην κατηγορία «Πλαστικά προϊόντα» συμπεριλαμβάνονται και οι εξαγωγές «Πλαστικών προϊόντων σε πρωτογενείς μορφές» τα οποία με βάση τη στατιστική ταξινόμηση συμπεριλαμβάνονται στα προϊόντα της Χημικής Βιομηχανίας
Πηγή: Eurostat (ComExt database) **Επεξεργασία:** IOBE

Οι πλάκες, φύλλα και σωλήνες κατέχουν το μεγαλύτερο μερίδιο μεταξύ των εξαγωγών προϊόντων από πλαστικό

Εξέλιξη της αξίας εξαγωγών ανά κατηγορία πλαστικών προϊόντων, 2009-2018

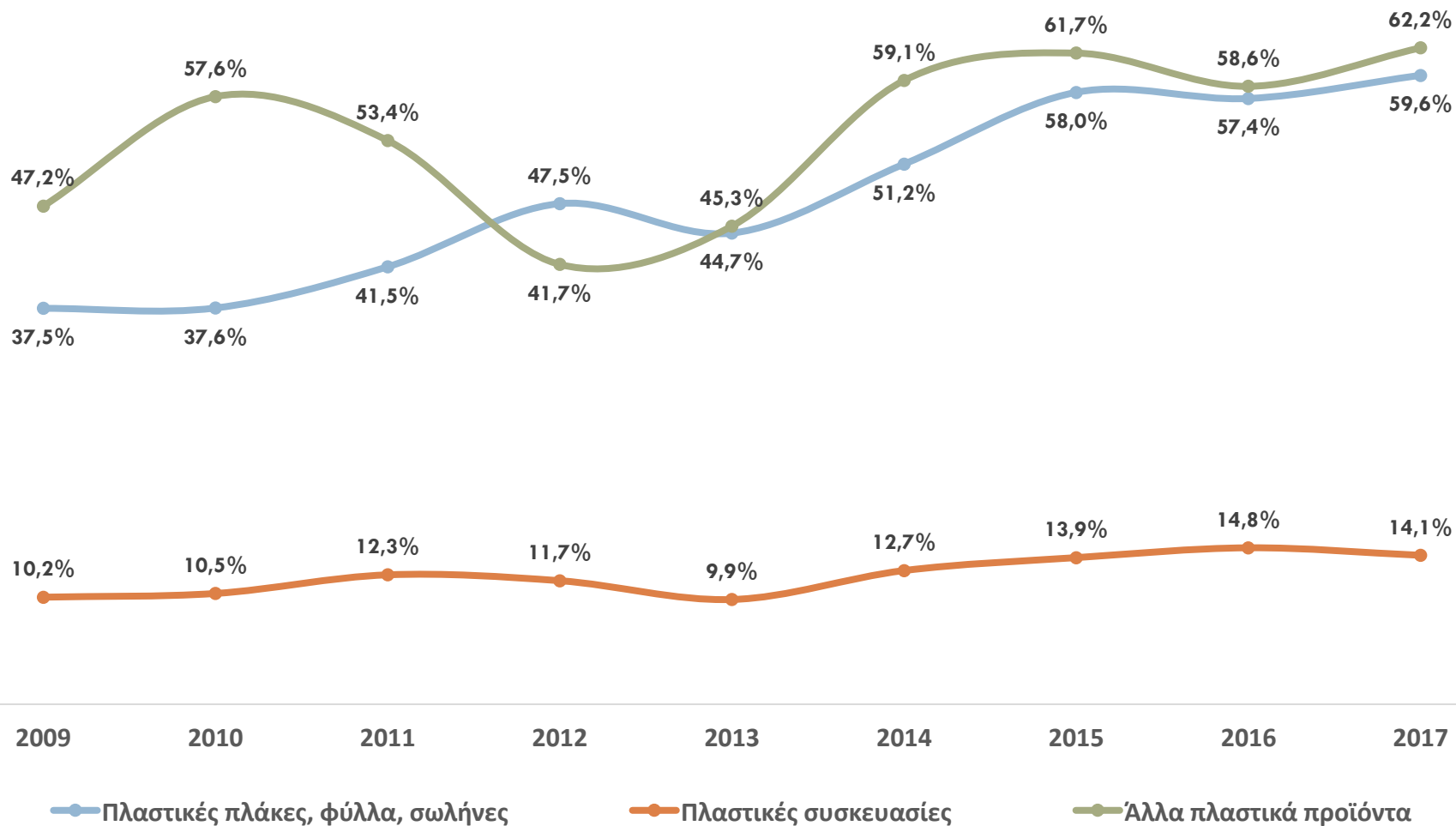
Διάρθρωση εξαγωγών από πλαστικό ή ελαστικό ανά κατηγορίες προϊόντων, 2018

Σημείωση: Προϊόντα του κλάδου παραγωγής προϊόντων από ελαστικό ή πλαστικό (NACE 22)
Πηγή: Eurostat (ComExt database) **Επεξεργασία:** IOBE

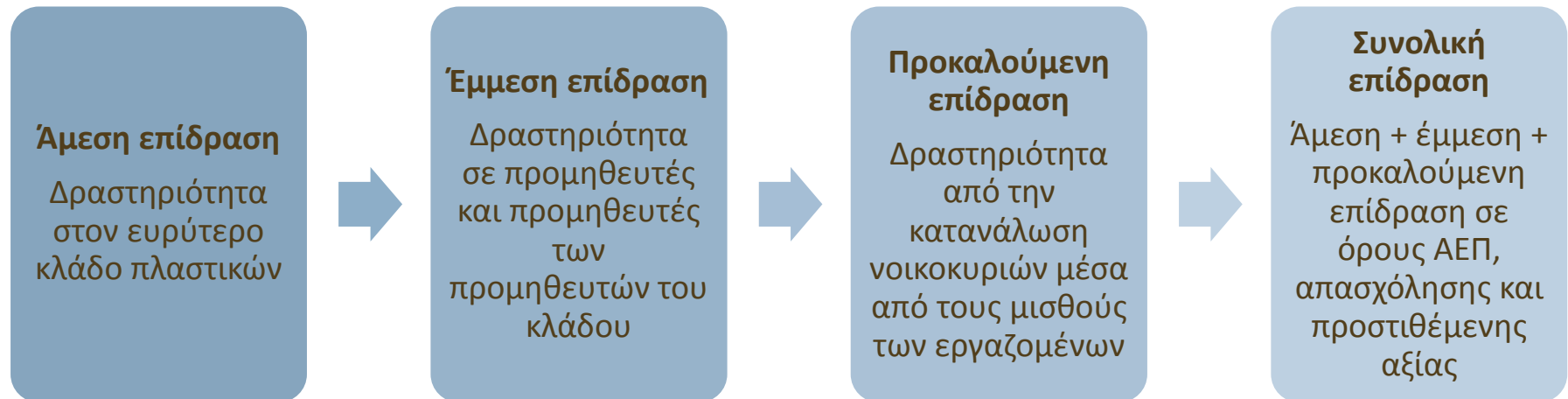
Η αξία των εξαγωγών ξεπερνά το 50% των συνολικών πωλήσεων για δύο βασικές κατηγορίες προϊόντων

Δείκτης εξαγωγές προς πωλήσεις

4. Συνεισφορά της ευρύτερης
βιομηχανίας πλαστικών στην
ελληνική οικονομία

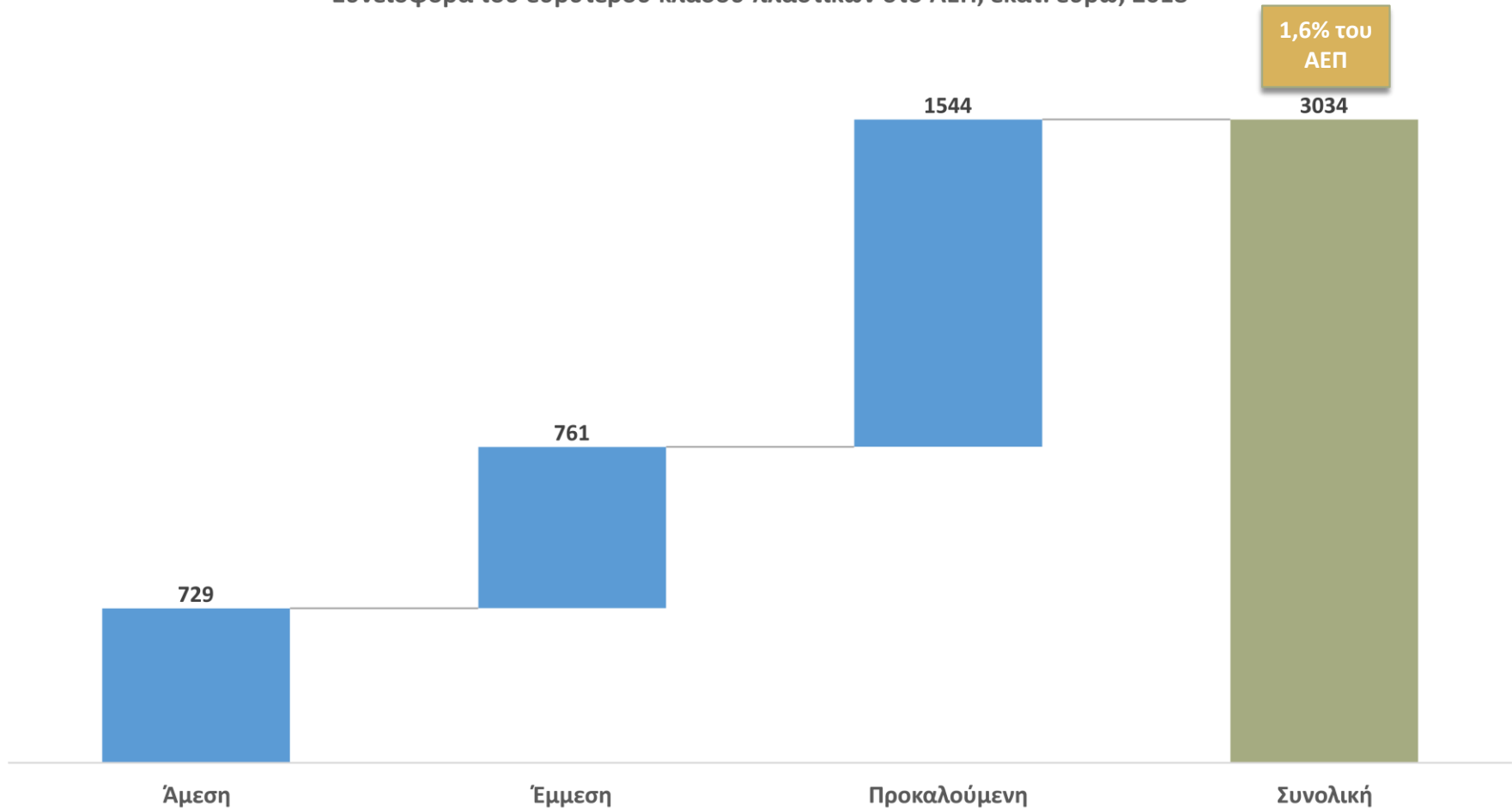
Η οικονομική επίδραση της ευρύτερης βιομηχανίας πλαστικών

Η εκτίμηση της συνολικής οικονομικής επίδρασης πραγματοποιείται με το υπόδειγμα εισροών-εκροών, το οποίο λαμβάνει υπόψη τις αλληλεξαρτήσεις των κλάδων μιας οικονομίας

Η συνολική συμβολή του ευρύτερου κλάδου πλαστικών σε όρους ΑΕΠ εκτιμάται σε €3,0 δισεκ. το 2018

Συνεισφορά του ευρύτερου κλάδου πλαστικών στο ΑΕΠ, εκατ. ευρώ, 2018

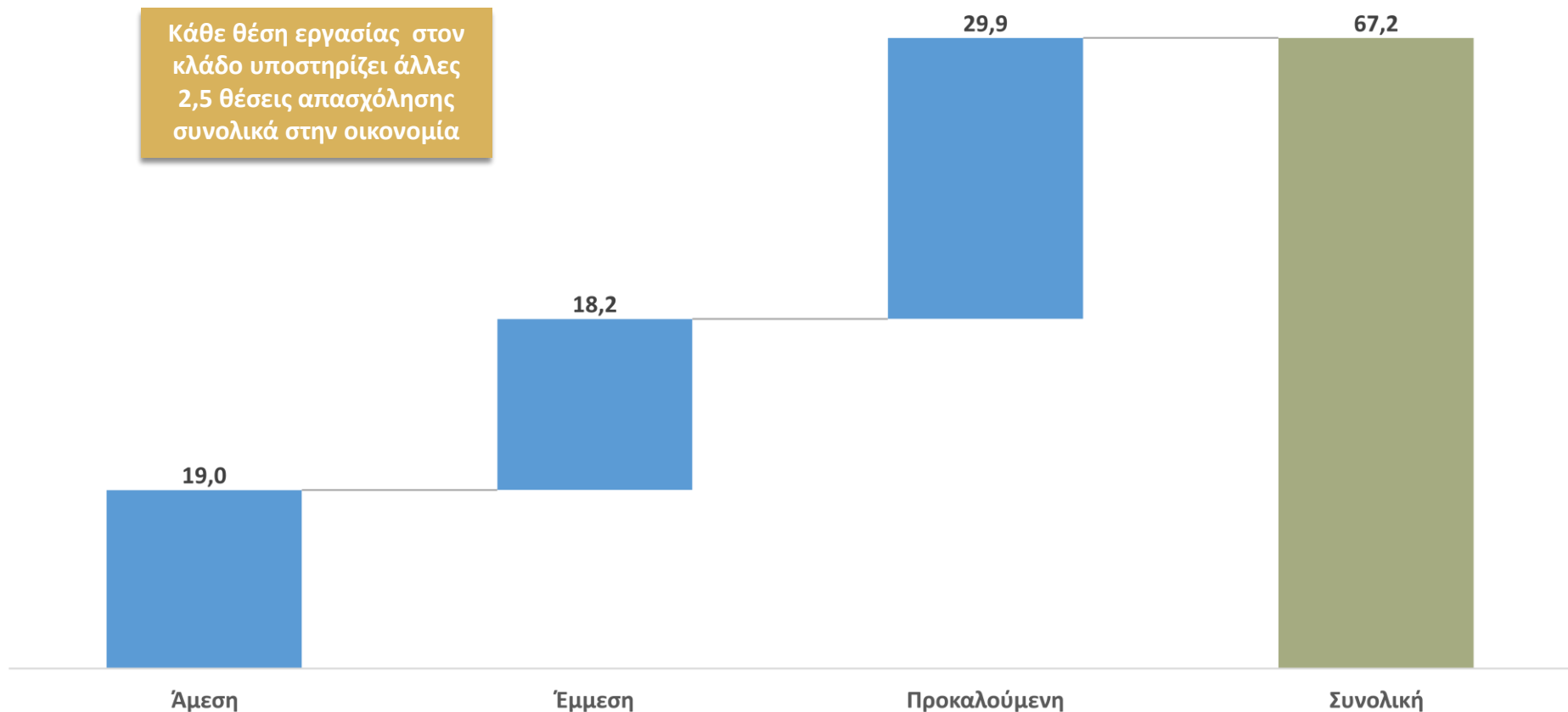
Πηγή: Εκτιμήσεις IOBE

Για κάθε ευρώ προστιθέμενης αξίας των εταιριών που δραστηριοποιούνται στον ευρύτερο κλάδο πλαστικών δημιουργούνται άλλα 3,2 ευρώ ΑΕΠ στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας

Σε όρους απασχόλησης, η συνολική συνεισφορά εκτιμάται σε 67 χιλ. θέσεις εργασίας (ή 1,8% της απασχόλησης στη χώρα)

Επίδραση στην απασχόληση από τη δραστηριότητα του ευρύτερου κλάδου πλαστικών προϊόντων, χιλ. θέσεις εργασίας, 2018

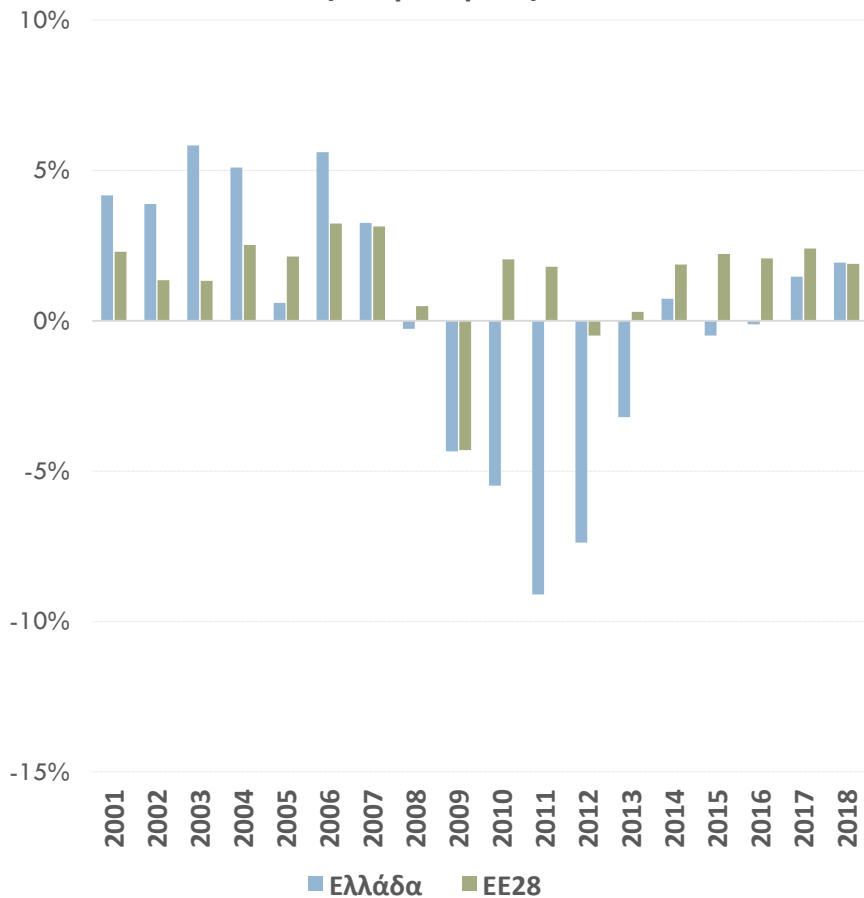
Κάθε θέση εργασίας στον κλάδο υποστηρίζει άλλες 2,5 θέσεις απασχόλησης συνολικά στην οικονομία

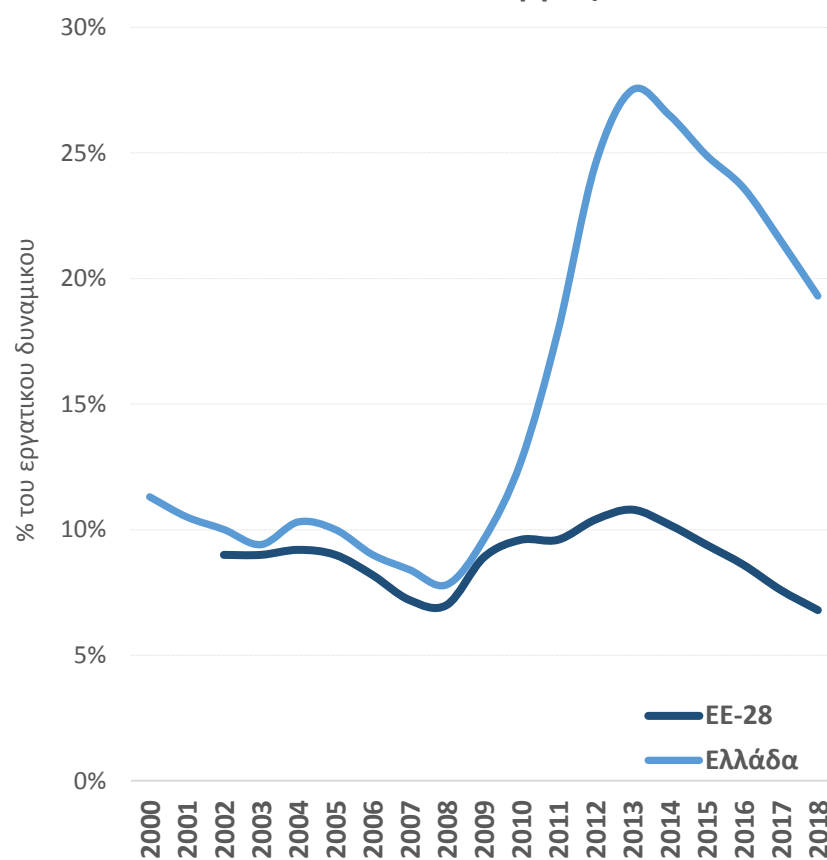
5. Παράγοντες που επηρεάζουν τις
επιδόσεις και την ανταγωνιστικότητα
του κλάδου

Το μακροοικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα ήταν εξαιρετικά δυσμενές από το 2008, με σχετική σταθεροποίηση μετά το 2013

Ετήσια μεταβολή ΑΕΠ

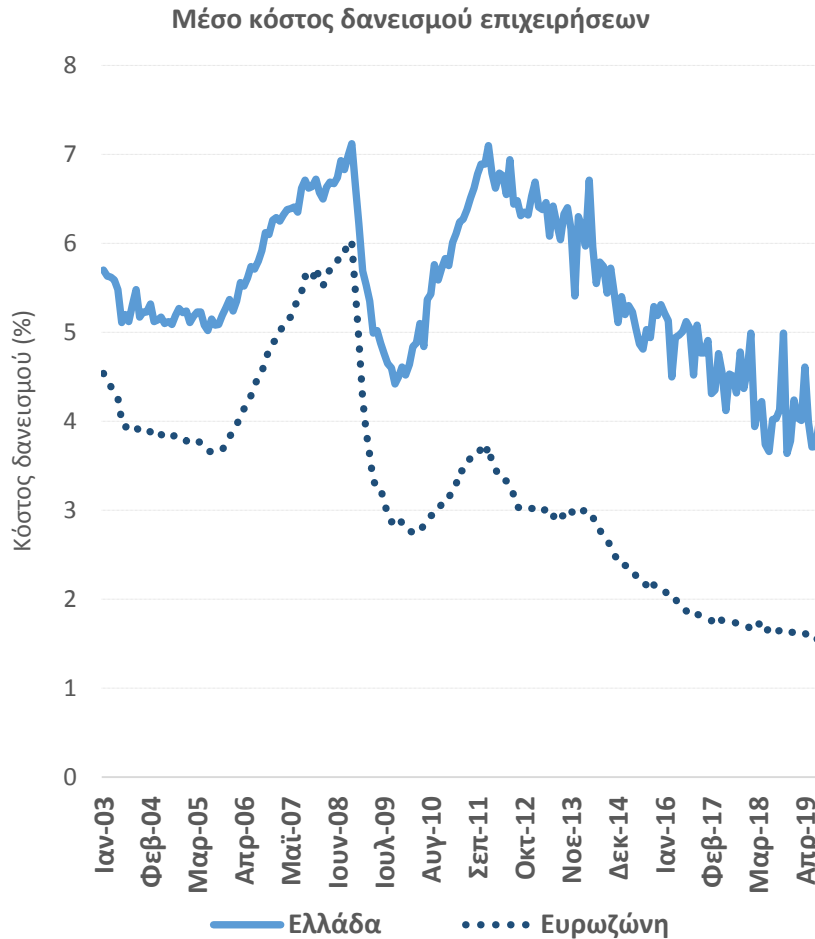

Ποσοστό ανεργίας

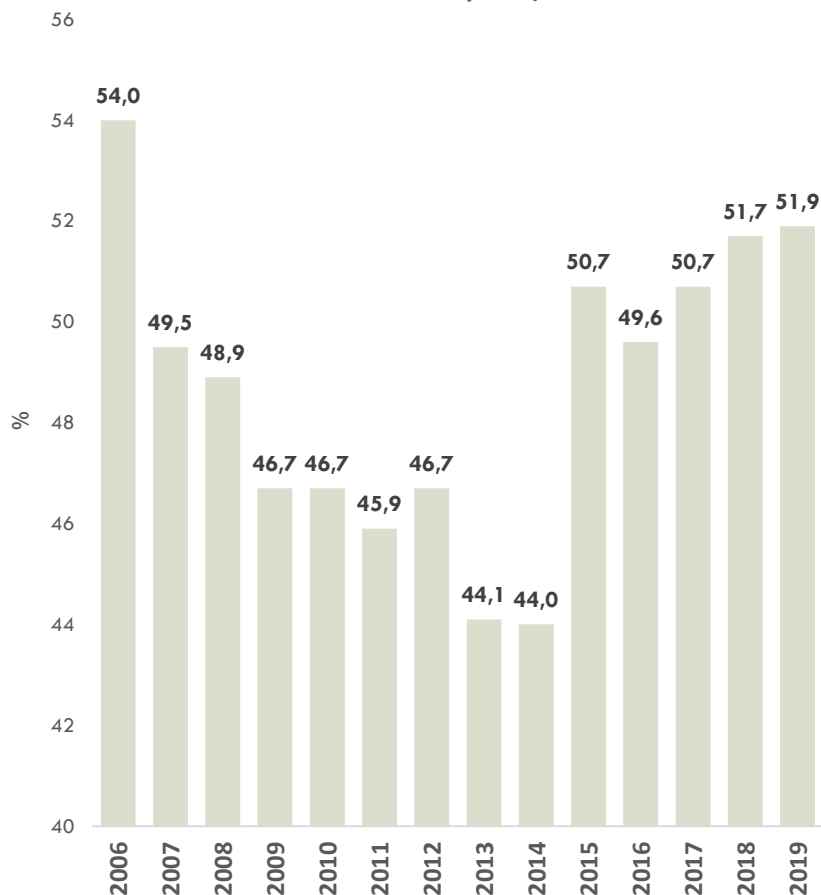
Πηγή: Eurostat, Ανάλυση IOBE

Το κόστος δανεισμού των επιχειρήσεων στην Ελλάδα είναι συστηματικά υψηλότερα από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης

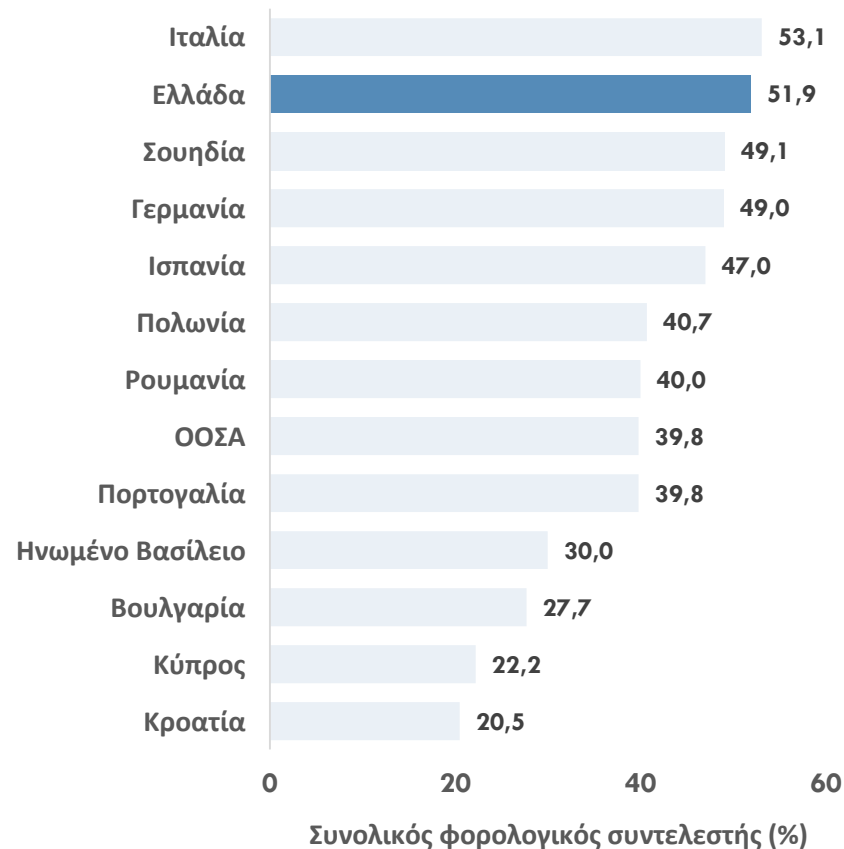
Η φορολογική επιβάρυνση (περιλαμβανομένων των ασφαλιστικών εισφορών) είναι ιδιαίτερα υψηλή στην Ελλάδα

Συνολικός φορολογικός συντελεστής στην Ελλάδα (% επί των κερδών)

Πηγή: World Bank Doing Business, Ανάλυση IOBE

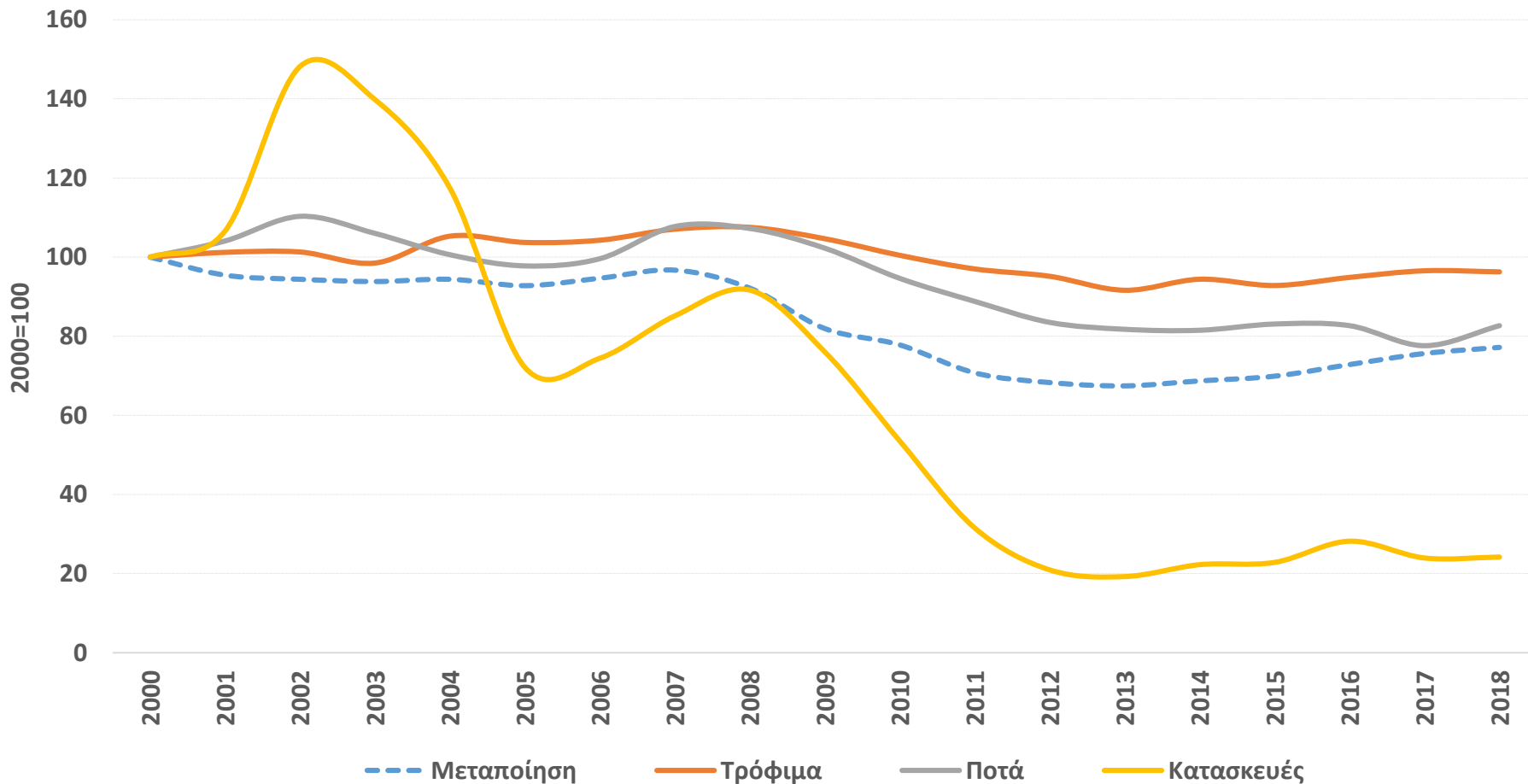
Συνολικός φορολογικός συντελεστής (% επί των κερδών), 2019

Η φορολογική επιβάρυνση αυξήθηκε σημαντικά τα τελευταία χρόνια και πλέον βρίσκεται 12 ποσοστιαίες μονάδες (π.μ.) πάνω από τον μέσο όρο του ΟΟΣΑ και 25-30 π.μ. υψηλότερα από γειτονικές χώρες (Βουλγαρία, Κύπρος)

Το επίπεδο της δραστηριότητας των τελικών πελατών της βιομηχανίας πλαστικών επηρεάζει σημαντικά την πορεία της

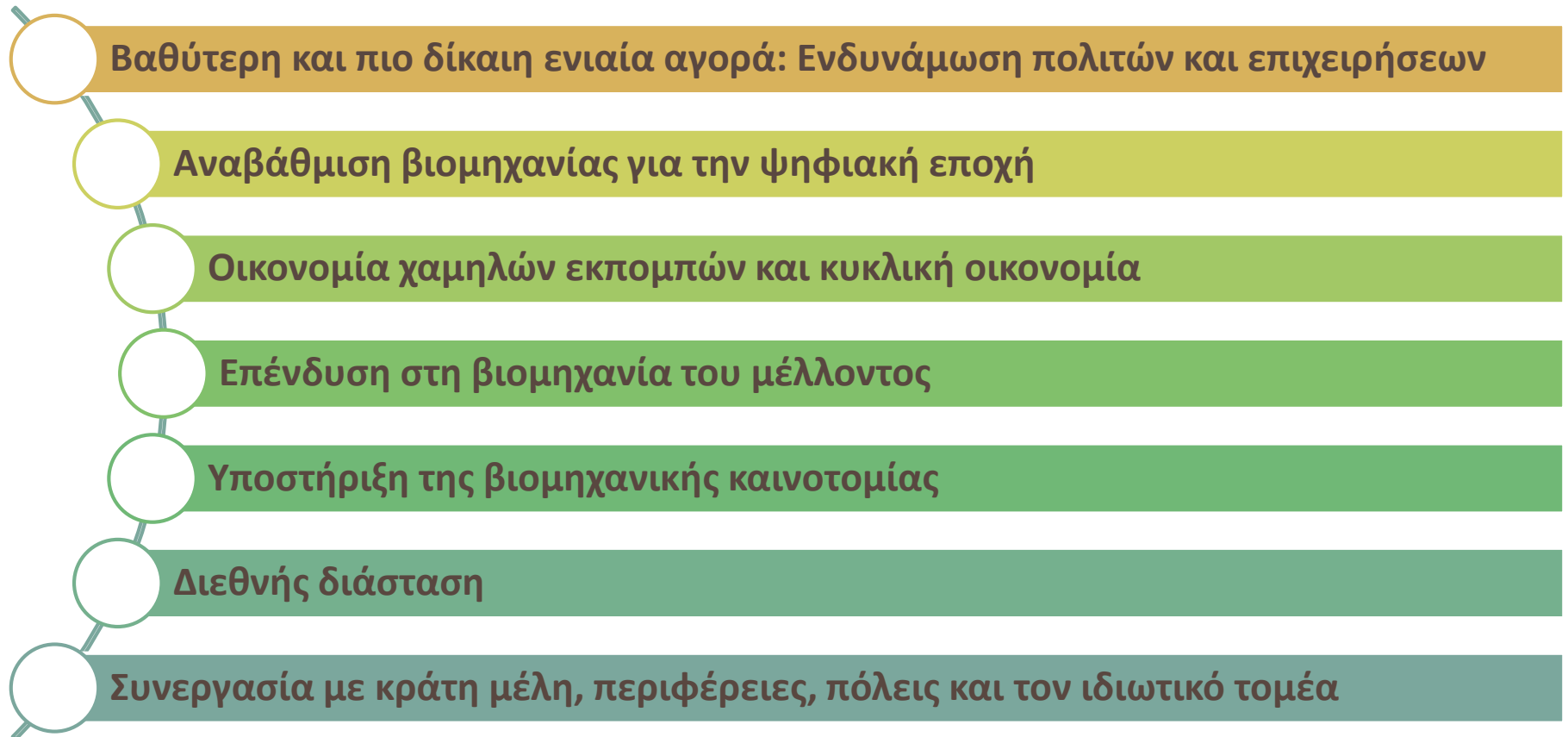
Δείκτες παραγωγής "εγχώριων τελικών πελατών" της βιομηχανίας πλαστικών (2000=100)

Πηγή: Eurostat Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Η Μεταποίηση και οι κλάδοι Τροφίμων και Ποτών συγκράτησαν κάπως τις απώλειές τους στη διάρκεια της κρίσης, σε αντίθεση με τις Κατασκευές που υπέστησαν καθίζηση, επηρεάζοντας σημαντικά τη βιομηχανία πλαστικών

Άξονες δράσεων της ανανεωμένης βιομηχανικής στρατηγικής της ΕΕ

... Ωστόσο περιορισμοί στη χρήση πλαστικών προϊόντων δημιουργούν σημαντικές προκλήσεις για τον κλάδο

Το πλαστικό έχει πολλά να προσφέρει στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και στη βιώσιμη ανάπτυξη...

... ωστόσο η απόρριψη πλαστικών υλών σε ευάλωτα οικοσυστήματα, δημιουργεί κινδύνους για τη βιοποικιλότητα

Πηγή: Basel Convention

6. Πλαστικά και Κυκλική Οικονομία

- Απαιτείται μετάβαση από το σπάταλο γραμμικό υπόδειγμα στη βιώσιμη κυκλική οικονομία
- Ελαχιστοποίηση της σπατάλης σε κάθε στάδιο της αλυσίδας αξίας ενός προϊόντος
- Ανακύκλωση όσο το δυνατόν μεγαλύτερο μέρος του κατάλοιπου της διαδικασίας

Η βελτίωση της χρήσης των φυσικών πόρων αποτελεί βασικό μέρος της μακροχρόνιας στρατηγικής βιώσιμης ανάπτυξης στην ΕΕ

Ευρωπαϊκό πλαίσιο για την κυκλική οικονομία και τα πλαστικά

Ευρώπη 2020: Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη (COM 2010/2020)

- Τέθηκαν πέντε βασικοί στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης

Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους (COM 2011/21)

- Εξειδίκευση της στρατηγικής Ευρώπη 2020 ως προς το περιβαλλοντικό σκέλος

Χάρτης πορείας για μια αποδοτική, από πλευράς πόρων, Ευρώπη (COM 2011/571)

- Όραμα για το 2050 και ορόσημα για το 2020 για τη μετατροπή των αποβλήτων σε πόρο

Προς μια κυκλική οικονομία: πρόγραμμα μηδενικών αποβλήτων για την Ευρώπη (COM 2014/398)

- Προτείνονται στόχοι για ανακύκλωση πλαστικών έως το 2030 και απαγόρευση υγειονομικής ταφής πλαστικών έως το 2025

Οδηγία 2015/720 για τη μείωση της κατανάλωσης λεπτών πλαστικών σακουλών μεταφοράς

- Μείωση του μέσου επιπέδου κατανάλωσης λεπτής πλαστικής σακούλας σε 90 σακούλες κατά κεφαλή ως το τέλος του 2019 και 40 σακούλες ως το τέλος του 2025
- Απαγόρευση δωρεάν παροχής λεπτής πλαστικής σακούλας στα σημεία πώλησης (από το 2019, το αργότερο)

Σχέδιο δράσης για την Κυκλική οικονομία (COM 2015/614)

- Πρόγραμμα δράσεων στα τμήματα της αλυσίδας αξίας ενός προϊόντος και σε ειδικούς τομείς προτεραιότητας, συμπ. των πλαστικών

Ευρωπαϊκή στρατηγική για τις πλαστικές ύλες σε μια κυκλική οικονομία (COM 2018/28)

- Όραμα για τη νέα ευρωπαϊκή οικονομία των πλαστικών, με στόχους για τη διαλογή και ανακύκλωση

Αναθεωρημένη οδηγία για τα απόβλητα (ΕΕ 2018/851)

- Στόχοι για την ανακύκλωση (55% για πλαστικό σε συσκευασίες)

Οδηγία 2019/904 για τη μείωση του αντίκτυπου συγκεκριμένων πλαστικών προϊόντων στο περιβάλλον

- Μείωση ή απαγόρευση ορισμένων πλαστικών προϊόντων μιας χρήσης
- Απαιτήσεις για το σχεδιασμό και τη σήμανση πλαστικών προϊόντων μιας χρήσης
- Δημιουργία συστήματος ξεχωριστής συλλογής για ανακύκλωση πλαστικών μπουκαλιών, με ποσοτικούς στόχους

Βασικά σημεία του οράματος για τη νέα ευρωπαϊκή οικονομία των πλαστικών

Όλες οι πλαστικές συσκευασίες που διατίθενται στην αγορά της ΕΕ είτε θα είναι επαναχρησιμοποιήσιμες είτε θα μπορούν να ανακυκλώνονται με οικονομικά αποδοτικό τρόπο (έως το 2030)

Περισσότερο από το 50% των πλαστικών αποβλήτων που παράγονται στην Ευρώπη θα ανακυκλώνεται (έως το 2030)

Η διαλογή και η ανακύκλωση θα έχουν τετραπλασιαστεί έως το 2030 σε σύγκριση με το 2015

Θα έχει καταργηθεί σταδιακά η εξαγωγή πλαστικών αποβλήτων κατόπιν ανεπαρκούς διαλογής

Τα ανακυκλωμένα πλαστικά θα έχουν καταστεί ολοένα και περισσότερο πολύτιμη πρώτη ύλη για τις βιομηχανίες, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό

Ουσίες που εμποδίζουν τις διαδικασίες ανακύκλωσης θα έχουν αντικατασταθεί ή καταργηθεί σταδιακά

Η ζήτηση για ανακυκλωμένα πλαστικά στην Ευρώπη θα έχει τετραπλασιαστεί

Καινοτόμα υλικά και καινοτόμες εναλλακτικές πρώτες ύλες για την παραγωγή πλαστικών θα αναπτύσσονται και θα χρησιμοποιούνται

Η Ευρώπη θα επιβεβαιώνει την ηγετική της θέση στον τομέα του εξοπλισμού και των τεχνολογιών διαλογής και ανακύκλωσης

Η Ελλάδα οφείλει να εναρμονιστεί με το θεσμικό πλαίσιο και τις πρακτικές διαχείρισης πόρων στην ΕΕ

Εθνικό πλαίσιο για την κυκλική οικονομία και τα πλαστικά

Νόμος 4042/2012 για την προστασία τους περιβάλλοντος και τα απόβλητα

- Ιεράρχηση των εργασιών διαχείρισης των αποβλήτων
- Χωριστή συλλογή για το χαρτί, το μέταλλο, το πλαστικό και το γυαλί έως το 2015
- Έως το 2020 τουλάχιστον το 50% του συνολικού βάρους των αποβλήτων ανακυκλώσιμων υλικών (ΑΥ) προς επαναχρησιμοποίηση ή ανακύκλωση

Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (2015)

- Σχεδιασμό δράσεων για την καθιέρωση της χωριστής συλλογής ΑΥ σε διακριτά ρεύματα
- Έως το 2020, η προετοιμασία προς επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση με προδιαλογή τουλάχιστον για χαρτί, μέταλλα, πλαστικό και γυαλί στο 65% του καθαρού βάρους των ΑΣΑ

Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων (2015)

- Προαγωγή του οικολογικού σχεδιασμού
- Οικονομικά μέσα για μείωση των ποσοτήτων της πλαστικής σακούλας μιας χρήσης
- Προώθηση της χρήσης συσκευασιών και σακούλας πολλαπλών χρήσεων

ΚΥΑ 180036/952 (ΦΕΚ Β' 2812/2017) για μείωση της κατανάλωσης της λεπτής σακούλας μεταφοράς

- Περιβαλλοντικό τέλος ανά τεμάχιο στις πλαστικές σακούλες μεταφοράς με πάχος από 15 έως 50 μm (από 2018)

Νόμος 4496/2017 για την εναλλακτική διαχείριση των συσκευασιών

- Υποχρεωτική η οργάνωση της χωριστής συλλογής των επιμέρους υλικών συσκευασίας (γυαλί, πλαστικό, μέταλλα και χαρτί) από τους φορείς ατομικών ή συλλογικών ΣΕΔ και των δήμων

Νόμος 4555/2018 με ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό της λειτουργίας των ΦΟΔΣΑ

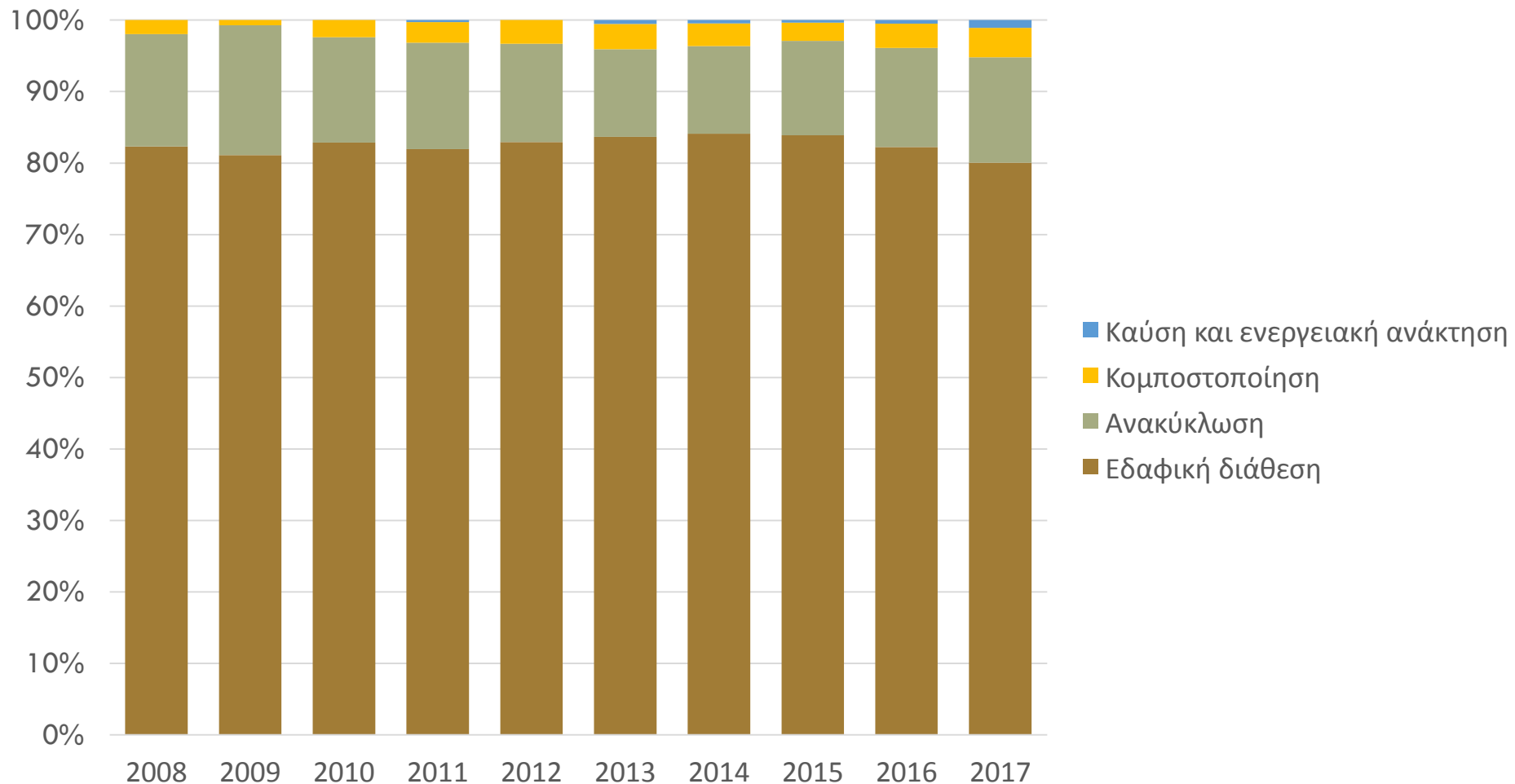
- Ανάγεται σε πειθαρχικό αδίκημα η μη έκδοση διοικητικών πράξεων που αφορούν στην αποκομιδή και διαχείριση αποβλήτων

Εθνική στρατηγική για την κυκλική οικονομία (2018)

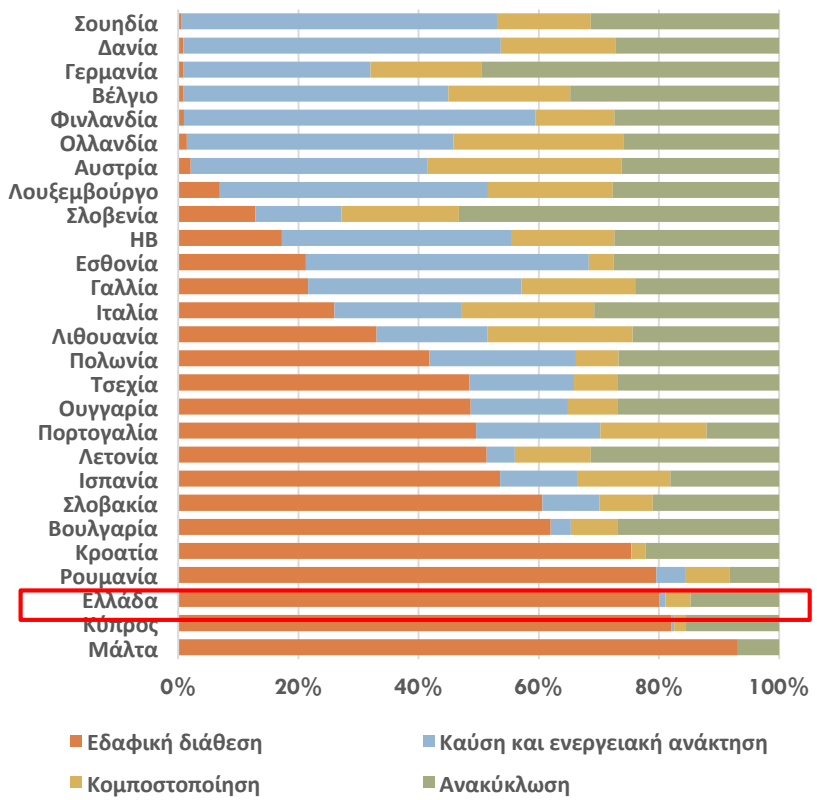
- Επιχειρησιακό σχέδιο δράσης με παρεμβάσεις ως προς τη διαλογή στην πηγή, την χωριστή συλλογή ρευμάτων αποβλήτων, την ανακύκλωση, την τιμολογιακή πολιτική αποβλήτων, τη λειτουργία των φορέων διαχείρισης στερεών αποβλήτων (ΦοΔΣΑ), τις προδιαγραφές επεξεργασίας των αστικών στερεών αποβλήτων, καθώς και ειδικά μέτρα για την πλαστική σακούλα και τα πλαστικά μιας χρήσης.

Παρά τις στρατηγικές, τα σχέδια και τις νομοθετικές παρεμβάσεις, η χώρα υστερεί σημαντικά στον τομέα διαχείρισης αποβλήτων

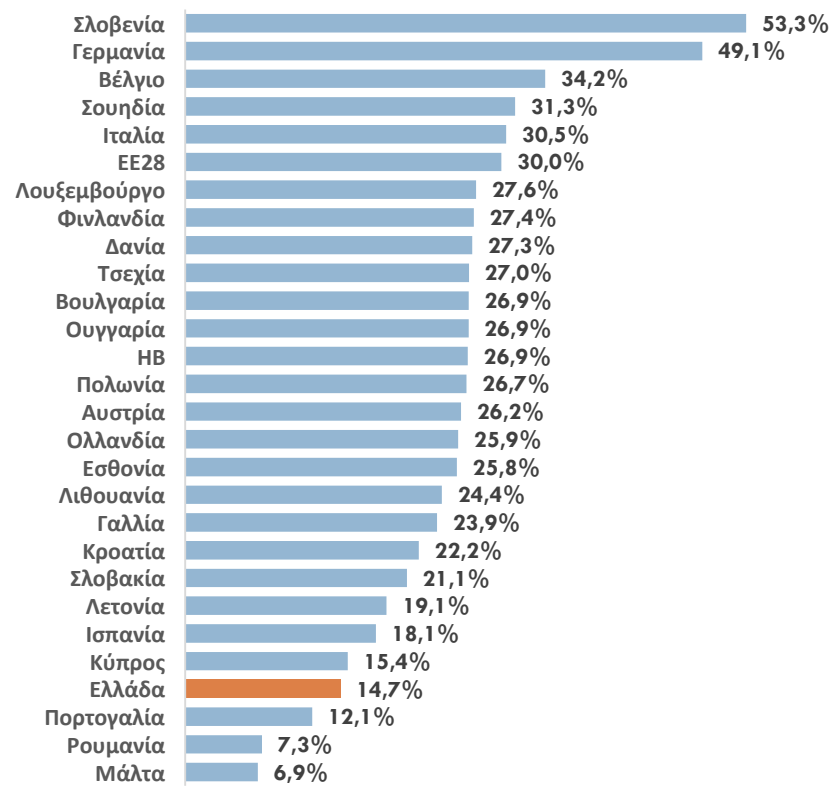
Διαχείριση Αστικών Στερεών Αποβλήτων, Ελλάδα 2008-2017

Διαχείριση Αστικών Στερεών Αποβλήτων, ΕΕ, 2017

Ποσοστό ανακύκλωσης Αστικών Στερεών Αποβλήτων, ΕΕ, 2017

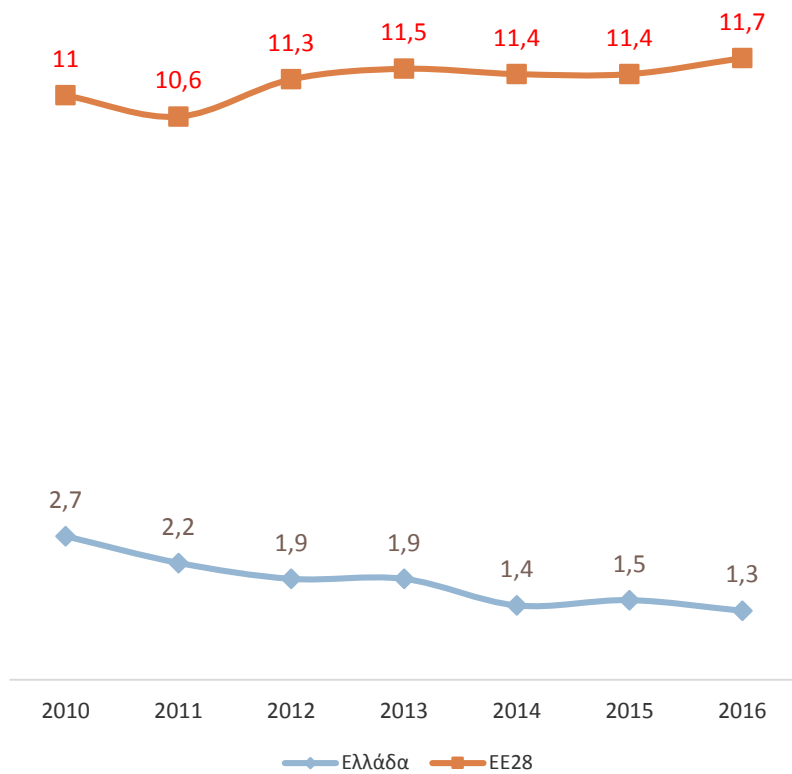
Πηγή: Eurostat

... και στις τελευταίες όσον αφορά στην ανακύκλωση αστικών στερεών αποβλήτων (ΑΣΑ)

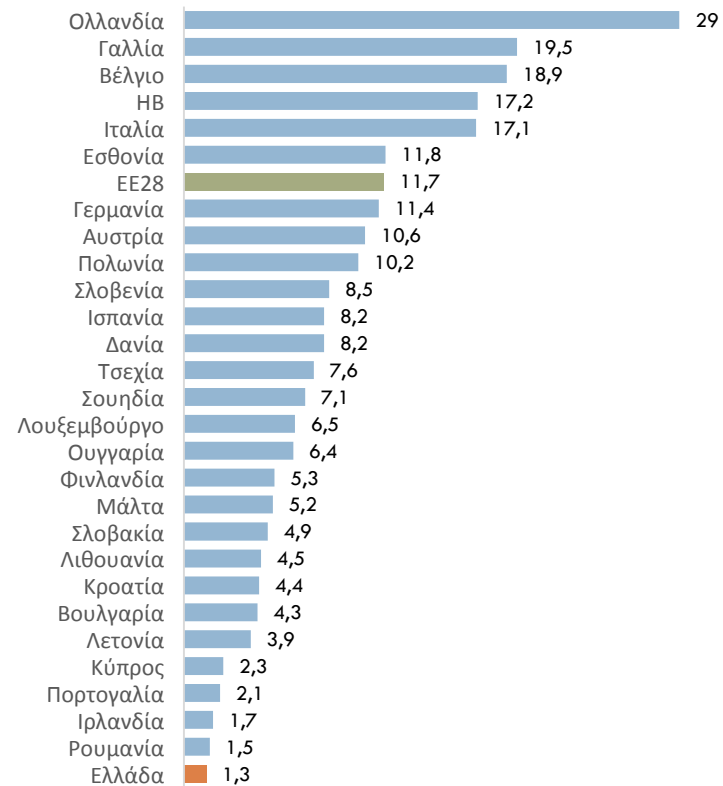
Η Ελλάδα είναι η χώρα με τη χαμηλότερη επίδοση του ευρωπαϊκού δείκτη κυκλικότητας με μόλις 1,3 μονάδες, έναντι 11,7 κατά μέσο όρο στην ΕΕ

Δείκτης Κυκλικότητας Υλικών

Ελλάδα και ΕΕ, 2010-2016

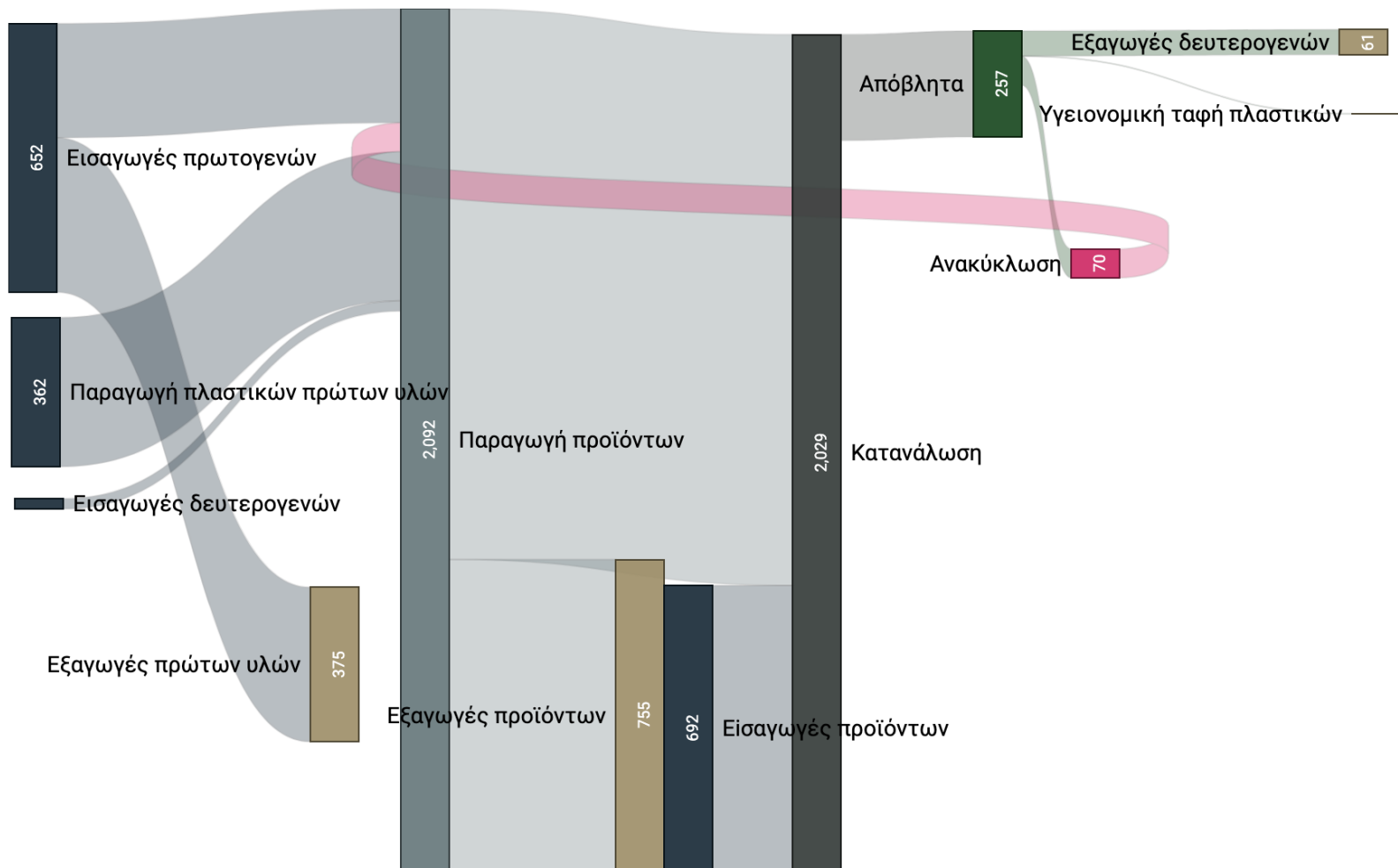

Ανά χώρα, ΕΕ, 2016

Στα πλαστικά, παρατηρούνται σοβαρές ελλείψεις στην καταγραφή των στοιχείων

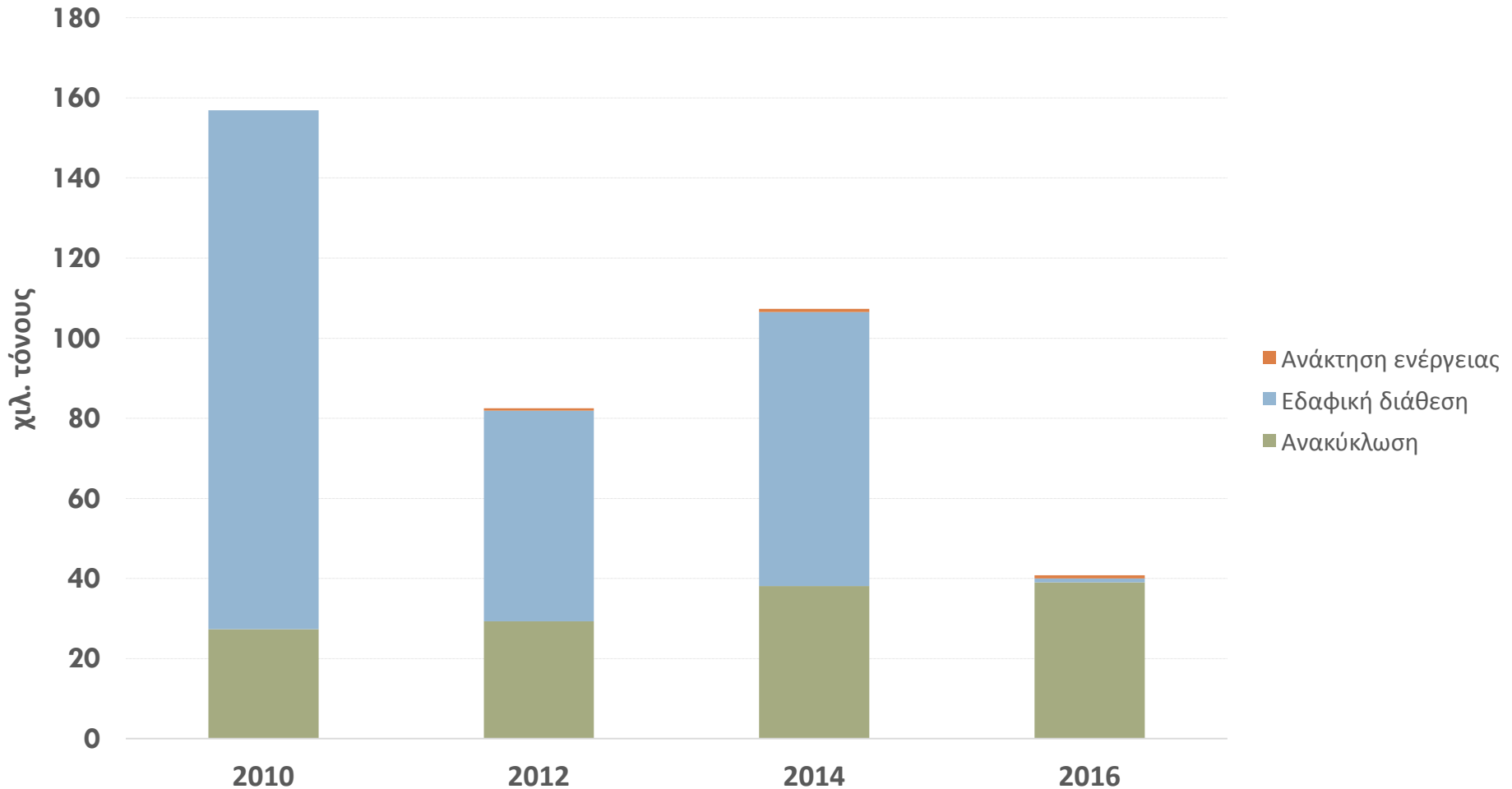
Ο κύκλος των πλαστικών στην Ελλάδα το 2018, χιλ. τόνοι

Σημείωση: Τα στοιχεία για τα απόβλητα, την ανακύκλωση και την υγειονομική ταφή πλαστικών αφορούν το 2016.

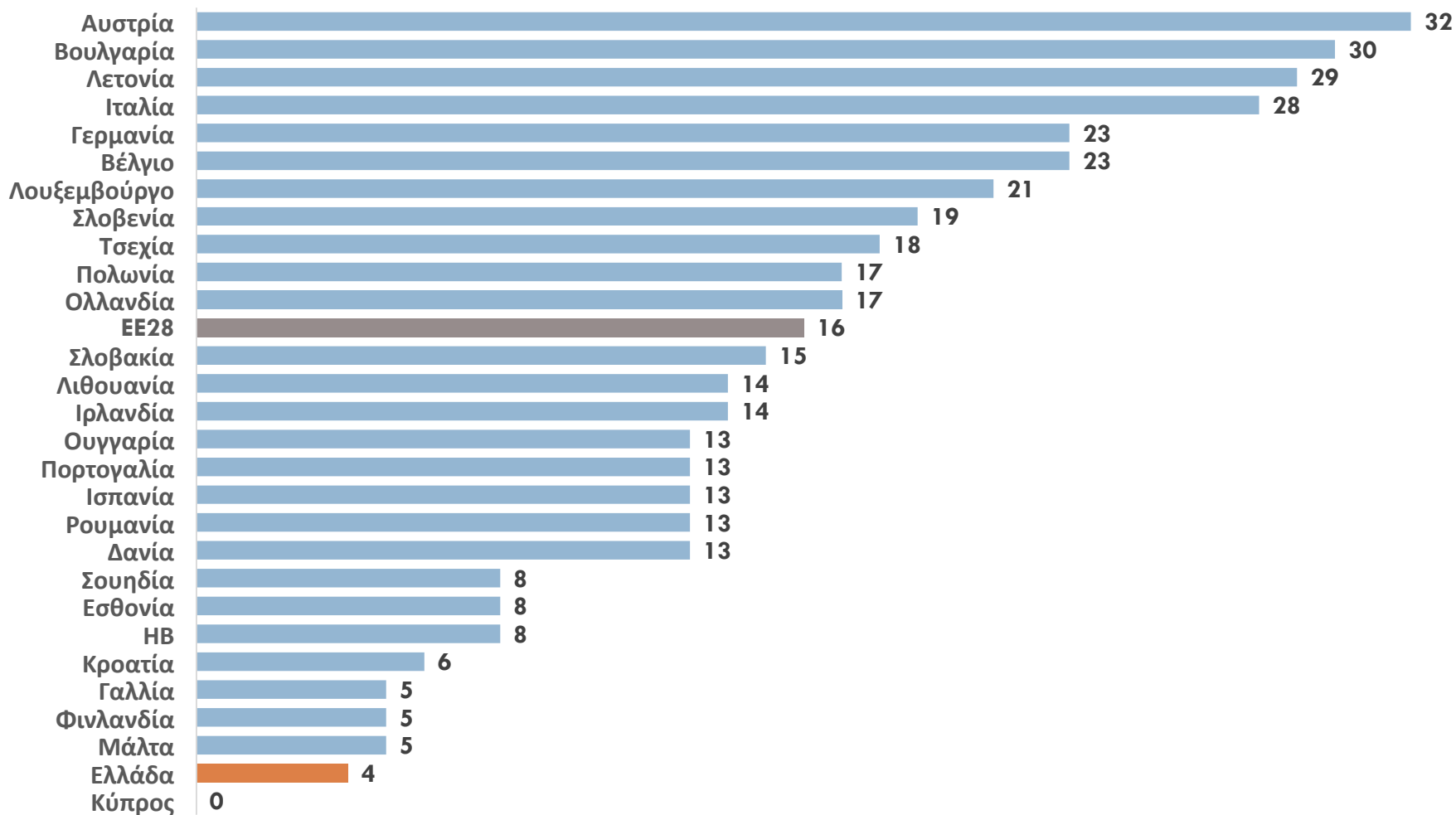
Πηγές: Eurostat, ΕΟΑΝ

Επεξεργασία πλαστικών αποβλήτων, Ελλάδα, 2010-2016

Σε κάθε περίπτωση, η ανακύκλωση πλαστικών αποβλήτων στη χώρα βρίσκεται σε χαμηλά επίπεδα

Ανακύκλωση πλαστικών αποβλήτων, κιλά ανά άτομο, 2016

Σημαντικός όγκος πλαστικών αποβλήτων καταλήγουν εκτός χώρας

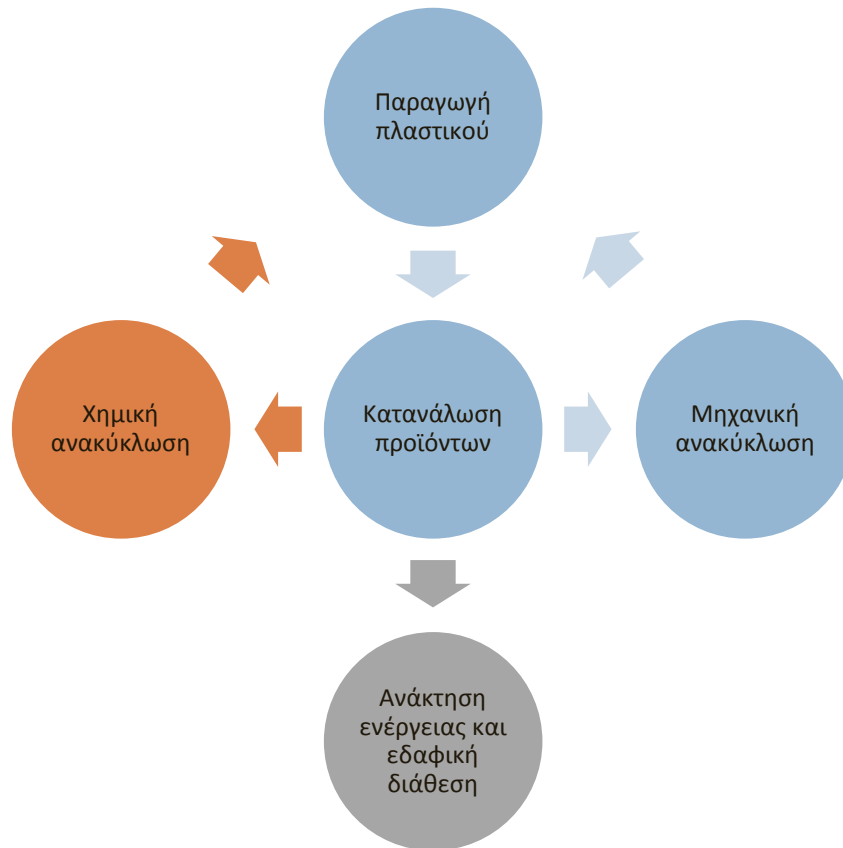
Πλαστικά απόβλητα που κατευθύνονται από την Ελλάδα σε άλλες χώρες παγκοσμίως, τόνοι, 2010-2018

Χώρα	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Βουλγαρία	10.643	6.582	4.495	4.512	9.804	17.524	15.445	16.009	17.102
Ολλανδία	115	367	315	1.950	182	236	830	7.382	9.004
Ρουμανία	46	225	209	40	123	383	4.633	6.167	7.563
Τουρκία	1.392	599	271	421	1.679	2.450	2.668	6.598	6.352
Ιταλία	472	996	1.812	1.591	1.056	1.087	1.288	1.612	4.142
Μαλαισία	1.195	1.498	385	592	90	143	53	1.174	3.237
Χονγκ-Κονγκ	12.267	9.626	7.501	4.455	5.741	3.338	3.822	1.870	1.004
Ταϊλάνδη	0	0	0	45	0	72	0	37	692
Βιετνάμ	922	174	56	175	2.141	548	1.126	1.281	677
Γερμανία	127	106	107	76	110	476	517	916	478
Αυστρία	0	0	13	0	0	169	15	1.191	379
Πολωνία	0	366	0	0	0	0	141	249	343
Ινδία	158	286	648	625	737	270	67	0	323
Ινδονησία	1.160	710	1.278	1.526	1.736	629	1.157	476	281
Κύπρος	4	11	26	4	3	22	0	227	250
Ισπανία	27	80	79	84	746	274	46	0	213
Ταϊβάν	119	101	93	273	87	14	0	17	159
Κίνα	18.644	22.655	19.312	9.817	9.817	8.211	10.058	6.438	136
Άλλες χώρες	2.726	2.350	2.367	3.497	932	1.855	997	1.116	670
Σύνολο	50.016	46.730	38.965	29.683	34.982	37.700	42.863	52.761	53.005

Πηγή: Eurostat

Η δυνατότητα εξαγωγής πλαστικών αποβλήτων μειώνεται, καθώς όλο και πιο πολλές χώρες επιβάλλουν περιορισμούς και απαγορεύσεις στη διασυνοριακή διακίνηση

Καινοτομίες, όπως η χημική ανακύκλωση πλαστικών και τα βιοπλαστικά, προσφέρουν σημαντικές ευκαιρίες

Η χημική ανακύκλωση εφαρμόζεται σε πολυστρωματικά πλαστικά και σύμμεικτα απόβλητα που απορρίπτονται από τη μηχανική ανακύκλωση λόγω χαμηλής ποιότητας

7. Συμπεράσματα και προτάσεις πολιτικής

Η εγχώρια βιομηχανία πλαστικών είναι εξωστρεφής κλάδος με σημαντική συμβολή στην ελληνική οικονομία

Η κατασκευή πλαστικών προϊόντων αποτελεί σημαντικό κλάδο της ελληνικής μεταποίησης

- Με 4,3% της προστιθέμενης αξίας της Μεταποίησης κατατάσσεται στην 5^η θέση ανάμεσα στους τριψήφιους κλάδους κατά ΣΤΑΚΟΔ-08
- Το 4^ο υψηλότερο μερίδιο απασχόλησης (4,6%) στο σύνολο της Μεταποίησης

Τα προϊόντα από πλαστικό κατέχουν υψηλό μερίδιο στο εξαγωγικό εμπόριο της χώρας

- Η αξία των εξαγωγών εγχώριων προϊόντων από πλαστικό ανήλθε στα €1,2 δισεκ. ευρώ το 2018
- Το 3,8% της συνολικής αξίας εξαγωγών προϊόντων το 2018

Ο ευρύτερος κλάδος πλαστικών έχει αξιοσημείωτη συμβολή στην ελληνική οικονομία

- Σε όρους ΑΕΠ, η συνολική συνεισφορά (άμεση, έμμεση και προκαλούμενη) του κλάδου εκτιμάται σε €3 δισεκ. το 2018
 - 1,6% του ΑΕΠ της ελληνικής οικονομίας
- Σε όρους απασχόλησης στις 67 χιλ. θέσεις εργασίας το 2018
 - 1,8% της συνολικής απασχόλησης στη χώρα

Η μετάβαση στην κυκλική οικονομία συνδέεται με σημαντικές προκλήσεις για τον κλάδο των πλαστικών

Προκλήσεις για το πλαστικό

- Απαγόρευση στη χρήση ορισμένων πλαστικών προϊόντων μιας χρήσης
- Μέτρα για την αύξηση του μεριδίου των επαναχρησιμοποιούμενων πλαστικών συσκευασιών
- Στόχος χρήσης ανακυκλωμένου PET στα πλαστικά μπουκάλια στο 25% το 2025 και στο 30% το 2030
- Στροφή μερίδας των καταναλωτών σε εναλλακτικά προϊόντα

Απογοητευτικές οι επιδόσεις της χώρας στη διαχείριση αποβλήτων

- Στις πρώτες θέσεις στην ΕΕ όσον αφορά στο ποσοστό της εδαφικής διάθεσης (80% το 2017)
- Στις τελευταίες θέσεις όσον αφορά στην ανακύκλωση ΑΣΑ (14,7% το 2017)
- Προτελευταία σε όρους βάρους πλαστικών ανά άτομο που ανακυκλώνεται (4 κιλά)

Υπαρκτός ο κίνδυνος η επίτευξη των στόχων για την κυκλική οικονομία να βασιστεί σε εισαγωγές ακριβών δευτερογενών πρώτων υλών και να επιδεινωθεί η ανταγωνιστικότητα της εγχώριας βιομηχανίας

Απαιτούνται παρεμβάσεις ούτως ώστε τα πλαστικά απόβλητα να μετατραπούν σε πόρους προς αξιοποίηση από την εγχώρια βιομηχανία

Εφαρμογή της χωριστής συλλογής ρευμάτων απορριμμάτων ανά υλικό

Ενίσχυση της ανταποδοτικής ανακύκλωσης και θέσπιση συστήματος επιστροφής εγγύησης στα μπουκάλια (πλαστικά και γυάλινα)

Εντατικοποίηση των εκστρατειών ενημέρωσης

Ενίσχυση των υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αποβλήτων

Εφαρμογή κριτηρίων κυκλικής οικονομίας στις δημόσιες προμήθειες

Ενίσχυση των ηλεκτρονικών συστημάτων και των μηχανισμών ελέγχου

Κίνητρα και κυρώσεις σε περιφέρειες και δήμους

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας

Ερευνητική ομάδα:

Η. Ντεμιάν, Ν. Παρατσιώκας και S. Danchev